

ХТО ТАКІ

т. зв.

ЛІВІ СЕЛЬРОБИ

З БУДИНКУ ОБЩ. КАЧКОВСКАГО?

ЛЬВІВ, 1928.

НАКЛАДОМ ЧАСОПИСУ „НАШЕ СЛОВО“.

ХТО ТАКІ

т. зв.

ЛІВІ СЕЛЬРОБИ

З БУДИНКУ ОБЩ. КАЧКОВСКАГО?

ЛЬВІВ, 1928.

НАКЛАДОМ ЧАСОПИСУ „НАШЕ СЛОВО“.

З ДРУКАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ.

Передмова.

Майже до половини 1927 р. ми бачили в політичному життю постійну консолідацію роб. сел. фронту та постійний зріст роб. сел. табору. Розлам Сель-Робу, розлам — який вчинили провідники б. воленародівців та ці що борючись проти гегемона роб. сел. руху ніби за його неправильне відношення до оцінки нац. питання на Рад. Укр. (шумскізм), цей зріст і консолідацію роб. сел. руху розбили.

Розбили саме в часі, де більше чим коли вимогою класової боротьби працюючих за їхнє визволення — це єдність роб. сел. фронту, — це боротьба на нашому терені проти УНДО-фашизму. — Вчинили розлам, який похвалюють й инші необзнакомлені із класовими взаємовідносинами. Розлам йде на млин саме найзавзятійших наших ворогів Унда-фашизму.

Складність політ. положення, що обусловлюється цим розбиттям роб. сел. табору, бо розбиття Сель-Робу воленародівцями мусіло з невідкличною конечностію потягнути за собою **й оборону проти розбивання й боротьбу за єдність цілого роб. сел. табору** — вимагає від кождого робітника та селянина, великого знання сутти справи та великої чуткости відносно всіх політичних подій, що мали місце на З. У. та в Польщі, щоби ясно можна було обчислити сили роб. сел: табору, що в ніякому разі не схиляє свойого прапору перед Ундо-фашизмом.

Випускаючи цю збірку статей про Сель-Роб та дорожачи стягом роб. сел. єдности та роб. сел. табором ми бажалиби, щоби ця книжка була вістункою поновного скріплювання роб. сел. руху без жадних його розбивачів та щоби усюди прогомоніли ці кличі, що просякнули всі ці статті, які тут є вміщені, а саме:

Хай живе єдність сел. робітничого фронту!

Проч з розбивачами сел. роб. руху провідниками Сель-Роб-Лівиці!

Хай живе Сель-Роб, дійсний виразник сел. роб. єдности з орг. „Наше Слово“.!

ДО ЧЛЕНІВ ПАРТІЇ СЕЛЬ-РОБА!

(Комунікат Ц. К. в справі виходу з партії Сель-Роба б. народовольців).

Центральний Комітет Українського Селянсько-Робітничого Соціялістичного Обєднання — Сель-Роб — на засіданні з дня 17-го вересня 1927 р. розглянувши справу виходу з Ц. К. трьох б. народовольців (Кирила Вальніцького, Михайла Заяця і Козми Пелехатого) стверджує, що:

1) „Заява" цих трьох сецесіоністів, надрукована в надзвичайному виданні „Волі Народа", в числі з 11. вересня 1927 р. ч. 349, — являється в цілому політичною спекуляцією та свідомим фальшуванням фактів задля прикриття своїх дійсних замірів розбиття єдности селянсько-робітничого фронту, коло чого заходилися бувші народовольці від ряду місяців, викрадаючи з канцелярії Головного Секретаріяту Сель-Роба заяви приступлення членів, цілу кореспонденцію з ними, протоколи засідань Ц. К. та книгоділоводство Секретаріяту партії Сель-Роба.

2) Ц. К. Сель-Роба — не вважає зовсім б. народовольців соціялістами ані революціонерами, а тим менше „лівими", бо наколиб вони були соціялістами, „що дозріли до ідейних позицій соціялізму" і партійно-здисциплінованими членами партії, тоді боролисяби проти всяких партійних ухилів чи помилок своїх товаришів у нутрі самої партії або прилюдно в партійній пресі, на партійних конференціях і зїздах, — міжтим, коли б. народовольці, як члени Ц. К. ані разу не виступили зі своїми закидами перед партією Сель-Роба.

Ще краще характеризує „соціялізм" б. народовольців свідомо придумане розбивання селянсько-робітничого блоку в часі виборчої акції, до якої довели саме Вальніцький і Заяць на міжпартійній нараді, побоючись робітничої лівиці!...

І це хай буде мірилом „соціялізму", „революційности" і „лівизни" народовольців — перед селянсько-робітничими масами.

3) Коли-ж — проти чого боролися б. народовольці, то лише проти вирішення національного питання і назви

„український“ — чим у злишній раз підчеркнули своє русотяпство і нетерпимість самого терміну „український“.

Так само москвофільством і паламарщиною дишуть сторінки „Волі Народа“ за весь час їхнього обєднання, на що вказували прочі члени Ц. К. редакції „Волі Народа“. Понадто бувші народовольці закулісово управляли москвофільську політику, засновуючи читальні ім. Мих. Качковського, або вдаючися в ріжні коншахти із Русским Ревізіонним Союзом у Львові.

4) Разом із тим — фракція б. народовольців постійно саботувала організаційну працю Секретаріяту Сель-Роба, проволікаючи вирішення так прінціпових, як організаційно-партійних справ; а як тепер показується із змісту „Заяви“ б. народовольців, на те, щоб приготовити розлам партії Сель-Роба, а опісля кричати із сторінок „Волі Народа“ про петлюрівщину та угодовство прочих членів Ц. К., котрі з тим самим завзяттям, з яким поборювали москвофільство б. народовольців, ведуть рішучу боротьбу з націоналізмом і фашизмом УНДО-Радикалів та всякого роду петлюрівщиною і українською контрреволюцією.

5) Відносно виходу послів Сель-Роба (б. сель-союзників) з Українського Парляментарного Клубу, де вони пробували по день 2. вересня 1927 р., — Ц. К. констатує, що проти участи послів Сель-Роба в Українському Парляментарному Клубі ані разу не виступали б. народовольці, як члени Ц. К., а К. Вальніцький був навіть членом окремої парляментарної комісії Сель-Роба, яка спеціяльно мала занятися вирішенням виходу послів Сель-Роба з Укр. Парляментарного Клубу, в чому саме була перешкода з боку б. народовольської фракції Ц. К.

Так само неправдою є, буцімто б. народовольці підносили які застереженя з приводу помилок чи ухилів послів чи инших членів Ц. К., про які мова в „Заяві“ народовольської фракції, а натомість правдою є, що при внеску на виключення посла Павла Васильчука з партії Сель-Роба одинокими оборонцями цього петлюрівця були якраз б. народовольці.

6) Одинокою причиною виходу б. народовольців з партії Сель-Роба є рішення Ц. К. в справі ліквідації часопису „Воля Народа“, котра за весь час свойого існування (навіть по обєднанні) була виразником політичної та організаційної відрубности (фракційности) б. народовольців і базою їхнього замаскованого москвофільства, з метою політичної спекуляції і дрібноміщанського крамарювання партійними гаслами і соціялізмом. Це було притокою до ліквідації „Волі Народа“, проти чого змагалися б. народовольці, як члени Ц. К. Сель-Роба.

Не вважаючи на всі зусилля ріжних псевдо-соціялістичних угруповань, в роді народовольців і сельсоюзників, Центральний Комітет Сель-Роба, визнаючи потребу одноцільного селянсько-робітничого фронту праці у боротьбі з буржуазією, капіталом і воюючим фашизмом — завзиває всіх членів партії Сель-Роба гідно й по класовому осудити розбивачів селянсько-робітничої єдности, а всіх українських селян, робітників і трудову інтелігенцію закликає вступати в ряди партії Сель-Роба, гуртуючись під червоним прапором соціялізму та боротися:

За соціяльне й національне визволення трудящих!

За єдність селянсько-робітничого фронту!

Львів, дня 17. вересня 1927.

Центральний Комітет партії Сель-Роба.

ГЕТЬ З РОЗБИВАЧАМИ СЕЛЯНСЬКО-РОБІТНИЧОЇ ЄДНОСТИ!

(„Наше Слово“ з 25. IX. 1927).

На днях появилося надзвичайне видання „Волі Народа“ з дня 11. вересня 1927 р., в якому поміщена заява трьох членів Ц. К. Сель-Робу: Вальніцького, Заяця і Пелехатого про те, що вони виступають з „Українського Селянсько-Робітничого Соціялістичного Обєднання“. Мотиви, що їх подають автори цеї заяви для оправдання своєї киринної роботи, це не ідеологічні чи програмово тактичні розходження, як самі заявляють автори цеї „Заяви“, а саме: 1) що нібито „представники б. сель-союзників не дозріли ще до ідейних позицій соціялізму“; 2) що наслідком цього вони поповнили цілий ряд помилок, а саме: брак виразної лінії на соймовому терені, укривання перед членами Ц. К., б. народовольцями, угодовських потягнень Васильчука і оборона їх за участь в Православному Зїзді, дальше, що деякі з них мають націоналістичне відношення до Радянської України; 3) що нібито народовольці згодились на ліквідацію „Волі Народа“ під умовою ліквідування „Нашого Життя“ і „під умовою зміни політики нинішнього проводу Сель-Роба“.

Всі ці мотиви і закиди на адресу був. сель-союзників, подані в сосі вуличної лайки, як „петлюрівці“, „агенти фашизму“ і т. п., являються спритним перекрученням фактів, щоб тим способом прикрити злочинний намір розбиття Сель-Робу. Бо коли навіть такі помилки були, тоді їх треба-би справляти, проти їх боротися внутрі Ц. К., прилюдно у власній пресі, в дискусії і т. д., одним словом у біжучій

щоденній роботі, а не робити розламу, бо помилок не робить тільки цей, що нічого не робить.

На протязі цілого часу спільної праці в Сель-Робі пани Вальніцькі, Пелехаті і Заяці своєю крутійською політикою все старалися всякі свої помилки прикривати фразами, або скидати їх на инших членів Ц. К., як приміром: коли тов. Чучмай поставив на одному із засідань Ц. К. справу розламу з Українським Клубом, то ніхто инший, тільки народовольці виступили проти декларації, предложеної тов. Чучмаєм, щоб тим відволічи справу і щоб тепер можна кричати, що сель-робівські посли є „петлюрівці" і „фашисти", а вони, народовольці є „ліві". Пан Вальніцький забув про постанову Ц. К., щоб він, як член соймової секції Ц. К., зредагував декларацію по думці директив Ц. К., деб демаскувалося угодово-фашистівську політику Українського Клубу і пр. Чи зробив це пан Вальніцький? Ні! Чи згадував коли про ту декларацію? Також ні! Це зробили инші товариші. А нині, коли справа існування окремого сель-робівського клубу по суті позитивно пересуджена, вони кричать, що боролись за вихід наших товаришів з Українського Клубу і що „політична лінія послів б. Сель-Союзу на соймовому терені це один сором".

В справі протесту проти пресового декрету, підписаного нашими послами разом з Пепесяками, як і в справі соціял-патріотичного збіговиська у Варшаві, в якому брав участь тов. Маківка, вони навіть голосу не забирали, коли ці справи обговорювано на засіданнях Центрального Комітету, де инші товариші пятнували це як помилки. Не це „одинокий сором", що тов. посли робили помилки, признавалися до них і справляли їх, а це, що пани народовольці на кількох засіданнях Ц. К. з ряду боронили Васильчука, а на внесок одного з товаришів, щоби викинути Васильчука, з партії, поставили свій внесок, щоб його закликати на засідання Центрального Комітету, деб він міг оправдатися і відкликав свою промову статтею в пресі. Вони твердили тоді, що Васильчук є кращий соціяліст за всіх б. сельсоюзників, а в тому, що він фашист, винуватий Ц. К., бо він його не притягав до співпраці.

Цеж ваші слова, пани з „Волі Народа": — „в тій промові (промова Васильчука на буджетовій комісії) є місця, під якими можна підписатися". А тепер це не мішає вам „бити в дзвін", що посли скривали угодові потягнення Васильчука.

Адже звісно, що ті самі посли і другі члени Ц. К. були за спільним явним виборчим блоком з лівими угрупуваннями, а ніхто инший як Заяць на першій міжпартійній нараді, а Вальніцький на другій, виступили проти спільного

блоку, на що є очевидці й свідки. А вони і досі обдурюють кого можуть і пишуть в своїй газеті „Воля Народа“, що цілий Ц. К. був проти блоку, а лише вони за блоком. Звичайно, одне роблять, а що инше пишуть і говорять. Це їм потрібне для баламучення працюючих мас, на те вони і ужили шильду „Сель-Роб-Лівиця“. Отут їхня роля спільна з Васильчуком, котрого вони боронили і котрий не раз і не два висказував свої симпатії на їхню адресу, як це зараз робить і УНДО.

І це правильно. Бо вони з ними собі рідні, однакові дешеві фразьори, по „інтелігентному“ торгують чим попаде: перші єдиною неділимою, а другі самостійною петлюрівською ненькою, а коли повіяв инший вітер, вони всі однаково, тільки ріжними руками торгували та торгують нуждою працюючих мас, перемінюють її на дешеву фразу про „трудовий соціялізм“, „революційний соціялізм“ і т. д., залежно від запотребування.

І моторошно мусить стати кожному чесному соціялістові, коли іменно народовольці виступають зі заявою, що не можуть співпрацювати з б. сель-союзниками, бо „вони ще не дозріли до ідейних позицій соціялізму“.

Не будемо ставати в обороні б. сель-союзників. Думаємо, що не дивлячись на всі похибки, пороблені ними, їхня майже цілорічна праця в Сель-Робі, їхнє, не без чималих труднощів і зусиль позбуванняся позісталостей старого, вирівнування лінії, самі говорять позитивно за себе.

Але питаємо вас, народовольці: — від коли і де дозріли ви так, що почуваєте себе в праві роздавати патенти на дозріння до ідейних позицій соціялізму?... Чи тоді, коли разом з Бобринським і Евлогіем боролись ви за „вєру, царя і отечество“? Чи відтак в Ростовах і других центрах російської білогвардейщини, де ви боролись проти радянської влади за реставрацію „єдіної неділімої“? Чи може тоді, коли ви, обанкротившись, „сменовехнули“ і дотепер ще не визбулись старого і не можете дуже часто повязати кінців з кінцями, головно в національному питанні?... Одним словом, лікарю, лічи передовсім себе самого.

Ведром брудних помий і брехливою самохвальбою про свою „лівизну“, що і становить єдиний зміст заяви „Волі Народа“, стараються ті поповичі закрити справжню причину свойого кроку. Та **цій брехні і „лівій“ самохвальбі не повірять навіть хоч трошки політично освідомлені селяне й робітники.** Вистане тільки подумати, що ті самі панове на протязі цілого року не виявили ні разу хоч дрібки ініціятиви, не внесли ні одної пропозиції, щоб хоч в чому небудь виправляти лінію партії, а навпаки, дали цілий ряд доказів, що вони є тільки дрібноміщанськими політичними

спекулянтами, не революціонерами, а тупими трусливими дрібноміщанськими філістрами. Їхня роля в Сель-Робі зводилась до одного, а саме, щоб не допустити до консолідації Сель-Роба, щоб зробити з Сель-Роба свою крамницю, як це було з газетою „Воля Народа“, хоч знали, що це тільки спинювало консолідацію селянсько-робітничої єдности, що це було кулею у ноги робітниче - селянському блокові.

Звичайно, що панам Вальніцьким, Заяцям та Пелехатим, як добрим політичним картярям, годі признатись до того, що вони роблять розлам через те, що Ц. К. рішив ліквідувати їх крам „Волю Народа“. Хай собі пригадають „ліві“ пани, як вони доказували, що „Волю Народа“ не можна ліквідувати, бо та назва популярна, принялась в масах, має за собою „революційну традицію“, і пр. Дальше, хай собі соціял-спекулянти пригадають, яку відповідь дістав Вальніцький на його застереження, щоб ліквідації „Волі Народа“ не розуміти як ліквідацію „певної політичної думки“. Проти того инші товариші члени Ц. К. Сель-Роба доказували, що іменно ліквідацію „Волі Народа“ треба розуміти як ліквідацію її політичної думки, а не інакше, бо така політична думка, яка тягнеться через увесь час існування газети „Воля Народа“ як приміром: „Осьолкові в жлобє дано“, „Тихо — ша“, „Смерть комісарській самоволі“ і проче, або така політична думка, яка виявляється в дискусіях, що „Вперід“ робить позитивну роботу, що „Общество Качковського“ треба перти на здвиг, що кругом „Русского Ревізіонного Союзу“ треба організувати маси, і т. д. — що така політична думка іменно мусить бути зліквідована, бо це мішає консолідації селянсько-робітничого руху.

Скажіть пани „ліві“ соціялісти, за що ви були завішені в правах членів партії, як не за те, що помимо рішення Ц. К. ви не ліквідували свого краму „Волі Народа“, не передали адресів до органу Сель-Роба „Наше Слово“, не допускали нікого до контролі газети „Волі Народа“ і т. п. А що ви тепер пишете в своїй „Заяві“? А ось послухаймо: „...ліквідація „Волі Народа“ була потрібна, щоби ліквідувати певну політичну думку, яка була в згоді з масами“, і дальше: „назву нашої газети — нової трибуни, — зміню-ємо на иншу“. Чомуж зміняти назву, яка після ваших слів принялася в масах і має „революційну традицію“? Чому ліквідувати свою політичну думку? А тому, щоб під новою вивіскою закрити свою ганебну ролю в минулому, щоб згубити, затерти сліди по Ростовах і прочих „революційних“ традиціях і щоб спекулювати під новою, моднішою вивіскою „лівиці“.

В своїх спекулянтських розрахунках на те, щоб зробити зі Сель-Роба свій крам, народовольці перечислились. Не дивлячись на всю свою спекулянтську хитрість, вони, ці каварняні політики на протязі року не добачили одного істотного факту, а саме, що Сель-Роб це не механічна собі сума двох окремих угруповань Сель-Союза і Народньої Волі, а це щось зовсім нове, це третя нова величина. Зріст Сель-Роба, підйом його боєвої активности має місце не тому, що туди увійшли два старі угруповання, а якраз навпаки, в міру їх нівеляції, в міру повставання нового ідеологічного керовництва Сель-Роба, виразом якого є „Наше Слово", в міру того, як Сель-Роб визбуваючись старих і шкідливих традицій „Волі Народа" і Сель-Союза проводить твердо і без хитань правильну і ясну лінію, в міру того він охоплює і буде охоплювати щораз ширші працюючі маси. Можуть собі попівські синки сто разів в своїй „Заяві" писати, що „не мають довіря до офіційного органу Сель-Роба „Наше Слово"", то це нас ні трошки не зворушує, не зібє з правильного вибраного нами шляху. Місто того, щоб для угрунтовання свойого недовіря вони в своїй „Заяві" потрудились дати аргументи, вони пишуть, що їм не подобається слово „орієнтація на соціялізм". Щож, вольному воля. Що під соціялізмом ми не розуміємо соціял-угоди, про це свідчить наша ціла газета від першої до останньої шпальти. Що ми є партією, яка орієнтується на цей справді революційний соціялізм, а не партією революційного соціялізму, це факт. Про це свідчить теж і назва нашої партії. Ми знаємо тільки одну партію революційного соціялізму, до якої ще дуже а дуже далеко паничикам з „Волі Народа", а з якою ми себе не ідентифікуємо. Ми нікого не хочемо по їхньому приміру „надувати", навпаки, рахуємо, що ясне видвигнення нашої мети і завдань це одна з кращих запорук того, що зуміємо потягнути працюючі маси до боротьби під своїми кличами. Впрочім найкращим доказом цього це останні вибори до самоурядовних установ, де проти волі тих „лівих" паничиків, які хотіли розбити робітниче-селянський виборчий блок, ми зуміли згуртувати широкі працюючі маси довкруги цього клича і успішно провести вкупі з другими лівими робітничими партіями виборчу акцію.

Факт виборчої кампанії, в якій сельробівські маси пішли проти паничиків з „Волі Народа", це найкращий показчик того, кого репрезентують. Їх ніж (ця „Заява" про розлам), який вони в інтересі польського фашизму і УНДА хотіли вбити в плечі нам, трафляє не в Сель-Роб. Цей ніж не завдав нам удару, а лише відтяв їх, кучку інтелігент-

ських спекулянтів раз на все від Сель-Робу, від здорового робітниче-селянського організму.

СПЕКУЛЯЦІЯ В КОРИСТЬ ФАШИЗМУ.

(З приводу „лівої“ заяви Пелехатого, Заяця і Вальницького.)

(Світло з 2. X. 1927.)

Політичний змисл заяви Вальницького, Пелехатого і Заяця.

Події, які в останніх тижнях мали місце в Сельробі, а саме факт опублікування трьома членами їхнього ЦК: Вальницьким, Заяцем і Пелехатим заяви про це, що вони проголошують розлам, виступають зі Сельроба, кажуть нам не тільки займити з дневникарського обовязку становище до них, але теж вияснити собі, нашим читачам, широким працюючим масам політичний змисл того факту, оцінити його належно, а саме під кутом того, чи він скріплює, чи ослаблює робітниче-селянський фронт боротьби працюючих мас Зах. України. Бо для нас, в відріжненню від других політичних органів чи партій як „Діло“, „Громадський Голос“ і др., відношення наше до Сельроба диктується не виключно тільки тим, що це одна із політичних організацій, що працює на Зах. Україні. Вже з моменту повстання Сельробу, ми на цьому місці заявили, що справді масовою, селянсько-робітничою партією, яка змоглаб вирвати й організаційно охопити ті широкі маси укр. селянства, що це її тепер йдучи за УНДО чим раз то більше бунтуються проти його зрадницької політики — може стати лиш така партія, яка в своїй роботі буде політично орієнтуватися, шукати політичного союзника не у польської буржуазії та фашистівського режіму чи його наймитів з УНДО і радикальної партії, а в пролетарській клясі, свою визвольну боротьбу тісно повяже з боротьбою пролетаріяту, в тісному союзі, під його політичним керовництвом буде боротися за встановлення нового ладу й неминуче спільно побідить. І від того чи Сельроб піде по тій чи по другій лінії ми узалежнили наше відношення до нього.

Нині майже по цілорічнім істнуванню Сельроба слід ствердити, що не дивлячись на всі труднощі, на всі пережитки і злі традиції обох груп із яких складався Сель-Роб, не дивлячись на грубі політичні промахи, які поповнювали керовники Сель-Роба, дякуючи обєктивному зростови клясової боротьби, великому зростови революційної свідомости і активности працюючих мас, Сель-Роб чимраз то певніше стає на шлях клясової боротьби українських селянських мас за своє визволення в союзі із робітничою клясою.

Лівизна авторів заяви.

Коли під тим кутом оцінювати вище згадану заяву, то незалежно від всьої лівизни, незалежно від правильного підмічення цілого ряду похибок в праці ЦК Сель-Робу — біда тільки в тому, що ці завваження муштарда по обіді — слід з цілою силою напятнувати цю спробу розбити Сель-Роб, як крок шкідливий, ідучий тільки на користь клясовим ворогам. на користь фашизмови.

Навіть тоді, — колиб ця лівизна у авторів заяви не була звичайною брехнею, туманенням мас, щоб закрити свій опортунізм, спекуляцією на революційности мас для цілей, що не мають нічого спільного з визвольною боротьбою мас — навіть тоді, повторюємо, така лівизна булаб глупою, діточою, з якою відповідальний політичний діяч не може мати нічого спільного. Тому і в такому випадку оцінка тої заяви, яку ми щойно дали, оставаласяб в цілій своїй силі.

Бо як інакше можна схарактеризувати такий „розлам“, коли він відбувається — по словам самих же авторів — не на грунті боротьби о засадничі, основні проблєми, за ідеольогію, за програму згл. плятформу, а на грунті тих чи инших похибок у проведенню її. Місто того, щоб в нутрі організації як найрішучіше боротись з кождою похибкою, чи з можливістю такої, й таким чином справді тягнути широкі працючі маси, які йдуть за Сель-Робом на боротьбу — вони проголошують розлам, заявляючи, що б. Сель-Союзники „не дозріли до ідейних позицій соціялізму“, що вони є опортуністи. Незалежно від того, що чуємо такі аргументи власне від народовольської трійки, якій до справжнього соціялізму теж не менше далеко — ми питаємо, про що свідчить у них такий підхід до справи? Бо як що б. Сель-Союзницькі вожди є опортуністи, чи мають певні іллюзії, то це результат того середовища, в якому вони зросли, й ті маси, які орієнтуються на них, йдуть за ними, теж не вільні від тих іллюзій, та в свою чергу теж й на тих б. вождів впливають. А власне робітничеселянська, клясова політика, це іменно вміле, оперте на глибокій суспільній аналізі керування боротьбою мас (тих же самих мас, що мають багато іллюзій, пересудів і т. д.), найдоцільніше і *терпеливе* підтягування їх шляхом безпосереднього керовництва, агітації та пропаганди до зрозуміння основної мети і визбуттяся всякого рода іллюзій, пересудів, до піднесення цеї боротьби на найвищий щабель, до здобуття основної мети.

І не розуміти цего, ігнорувати це, не розуміти динаміки масового руху, масової боротьби працюючих, це й значить виявити мимо всіх лівих словечок, як це має місце зі заявою народовольської трійці, неправильний, не клясовий, а ідеалі-

стичний, буржуазний підхід до Сель-Роба. Так підходити до справи може лиш такий „соціяліст“, що не розуміє. не бачить. не вірить в остаточну побіду масової боротьби працюючої кляси, не репрезентуючи притому нікого крім себе самого. Всяке стрибання з позиції на позицію. ігноруючи ті явища і процеси. які заходять в масах, замінювання залежно від хвилевої а навіть особистої конюнктури одної вивіски на другу — це не робітниче-селянська політика. а дрібноміщанське політиканство.

Так отже повторюємо — колиб навіть ця „лівизна“ у авторів заяви. не була звичайною комедією а звичайною помилкою. то й тоді булоб це нічим иншим, як закриттям власного буржуазного розуміння суспільних явищ, невіри в революційність працюючих мас. А грімка гуррареволюційна фраза. яка крім шкоди працюючим нічого більше дати не може.

Ліквідація „Волі Народа“.

Автори заяви виправдуючись згори перед можливими на їх адресу закидами а саме: як це так. що в Сель-Робі були такі розходження. а вони на протязі цілого року не виявились в їхній пресі. на зборах, вічах і т. д., одним словом не були з їх боку справлювані, кажуть: „мовчали ми, бо так наказували нам інтереси великого сельробівського руху“.

Мусимо признатись. що нам революційним марксістам. таке розуміння інтересів робітниче-селянського руху чуже. Але воно дуже зближене до розуміння каварняних політиків з Централки. а передовсім з „Діла“, „Нового Часу“ і т. д. Але навіть й у них якісь важніші розходження (й то навіть далеко не такі. за які можна відтак робити розлам) находять свій публичний вираз. бо це є єдиний шлях до справлення похибок. Тимчасом „ліві“ сецесіоністи зі Сель-Роба заявляють. що вони вибрали инший шлях — шлях мовчанки. Тут є дві можливости: або таких ріжниць не було й зараз їх „задним числом“ сецесіоністи „сочиняють“ або — вони рахували їх не настільки серіозними, щоб про них публично говорити. а тільки тепер в звязку з чим то другим з них шиють цілу лінію.

Сель-Роб поповнив багато опортуністичних похибок. І коли ми нераз на цьому місці виступали з критикою їх, били за це Сель-Роб, то у вас в сельробівському таборі був такий „мир і тишина“. що навіть „Воля Народа“ (та, нині нагло так ліва). й та тоді мовчала. І ясно, що нині зі здивованням кождий мусить поставити на адресу авторів заяви питання: і звідки ви взялись такі „ліві“? — й боїмось, що їх лівизна брехлива, неприродна, розрахована на що то.

Тому й зрозуміла річ, що нині „політичних“ аргументів їхньої сецесії не можна трактувати поважно.

Беручи другий мотив сецесіоністів, поданий в їх заяві під увагу, а саме цей, що ЦК Сель-Робу зліквідував „Волю Народа“ — ми склонні думати, що власне тут собака зарита. що іменно це є причиною їхньої заяви про сецесію зі Сель-Робу. Але в такому разі розлам на тому підложі, це вияв банкроцтва тих. що зробили сецесію, банкроцтва як таких. що хотіли стати керовниками українських працюючих мас.

Ліквідацію „Волі Народа“ з боку ЦК Сель-Робу ми розглядаємо як значний крок вперед по лінії не тільки організаційного зєдинення цеї партії, але що важніше в напрямі піднесення ідеологічно-політичного уровеня самого Сель-Робу. На нашу думку „Воля Народа“ далеко не відповідала тим домаганням політичного органу. якого потребують працюючі маси Зах. України. Вона не була боєвим органом працюючих мас. Місто руководити конкретними кампаніями. акціями. вона обмежувалась до злого переклеповання аж до зануду загальних і то часто дуже двозначних комуналів, які не могли дати читачеві вказівок в його щоденній боротьбі.

Національне питання на Західній Україні.

Та найосновнішим її блудом було це. що на ній не тільки тяжіли старі традиції цареславського кацапства. але що незрівнано важніше, вона являлась прибіжищем, плящдармом для групки інтелігентів, які заховавши під маскою наплювізму, національної байдужности свої старі єдинонеділімські погляди, своїм лже-інтернаціоналізмом не розбивали, а консолідували УНДО і Радикалів.

Впрочім вистане приглянутися хочби в останнє число „Волі Народа“. де поміщена їх програмова заява про сецесію зі Сель-Роба, щоб найти лишній раз підтвердження того. Вичисляючи програмові льозунги своєї „Лівиці“, вони ані словом незгадували *про національне питання, обійшли його мовчанкою,* дарма що це одно із центральних питань на Зах. Україні. Очевидно це не випадково, (випадки бувають лиш в каварні!), так як не випадковим є брання ними завсіди слова москвофіли в ковички. Це вияв цілої їхньої суті, цілої їхньої лінії, вияв вартости їхньої „лівизни“.

І власне опір проти ліквідації „Волі Народа“ а вкінці і сецесія на тому тлі, не може бути інакше оцінена, як боротьба за збереження решток своєї кацапщини. боротьба за право баламутити нею маси. Сецесію зі Сель-Роба „народовольської“ трійки розглядаємо як боротьбу решток реакційної ідеології проти прогресивного обяву консолідації Сель-

Роба на грунті ясної лінії, яку мимо всього виражає „Наше Слово“.

Слід відмітити, що автори заяви, видвигаючи як один із аргументів свого розламового кроку те, що ЦК Сель-Робу посмів ліквідувати їх „Волю Народа“, — самі в тійже заяві говорять, що в своїй „Лівиці“ змінять назву органу. Отже тим самим вони по суті признали, що „Воля Народа“ не користується особливими симпатіями в масах, а навпаки. Тим самим вони виявили, *защо* вони боролись проти ліквідації „Волі Народа“ Сель-Робом.

Своєю заявою сецесіоністи ясно виявляють що коли ліквідацією „Волі Народа“ загрожує небезпека погребання, решток їхньої давньої ідеології, навіть власне ради піднесення політичного уровня Сель-Робу, вони зривають зі Сель-Робом для ратування себе, своїх евлогіївських решток.

Цим кроком вони ясно виказали, що коли прийшлось вибирати, то дорожчим оказалось старе кацапське лахміття, ніж інтереси визвольної боротьби працюючих, що вони ні дрібку не соціялісти, а тільки спритні спекулянти, що їх т. зв. „лівіння“, це тільки обман мас смєновіховцями гидкого буржуазно-кадетського типу, якими вони й являються.

І на дармо грають блазенську комедію, звертаючись в своїй заяві з оправдуванням в сторону мас, на те щоб робити враження, що за ними маси. Який дурень їм повірить.

Як були, так і останутся горсткою смєно-звихнених кадетських спекулянтів, до яких будуть зітхати тільки знуджені попадянки й горстка „істинно-русских“ зблязованих „юношів“.

ХТО ТАКІ НАРОДОВОЛЬЦІ І КУДИ ВОНИ ПРЯМУЮТЬ?

(„Наше Слово“ з 9. X. 1927).

Політичні спекулянти.

Пани Вальніцький, Заяць, Пелехатий, що від років видають часопис „Волю Народа“ — в останніх часах перемалювали вивіску своєї політичної крамнички на нову, більш приманчиву фірму Сель-Роб-Лівиця, а часописові надали нове імя „Сель-Роб“. Досі вийшло цього народовольського „Сель-Роб“ два числа, заповнені вщерть балачками про те, через що народовольці буцімто вийшли з партії Сель-Роба, називаючи розбивання селянсько-робітничих рядів „незвичайно революційним смілим кроком“; міжтим, коли це — кажучи словами народовольців, що їх треба звернути під їхньою адресою —

„...це був собі звичайний вияв політичного і морального розкладу“, так що „несвідомі свого місця і цілі, опановані малодушним страхом утечі“...

втікли „невидимими доріжками і каналами“ з пролетарського фронту боротьби у затишні мури „Общества Качковського“, щоб там торгувати „революційними“ фразами „Сель-Роба“.

В статті п. з. „На чисту воду!“, що її надрукували народовольці у „Сель-Робі“ з дня 25. вересня 1927 р., ч. 2, „антепретьори“ з Валової вулиці вигукують з театральним патосом:

...„Чи була конференція соціял-патріотів та участь у ній посла Маківки? Чи був Церковний Зїзд та участь в нім Козицького і Пастернака? Чи сиділи сель-робівські посли в ундівськім клубі?“... Чи все те ми видумали — чи воно дійсно було?...

Відповідаємо, — щож, було!... І про це знають „крім нас і вас“ усі, що цікавляться політичним життям західно-українських земель. Про це впрочім писала ціла буржуазна преса і „Воля Народа“, як самі признаєтеся „помимо намордника“. Про щож тут спорити?...

Що більше, — ми признавали й признаємо, що участь послів Сель-Роба Козицького і Пастернака у церковному фашистівсько-ундівсько-петлюрівському збіговищі у Луцьку — це ухил від сельробівської програми, до чого впрочім признаються оба названі посли; так само вважали і вважаємо помилкою участь посла Маківки в соціял-патріотичній конференції у Варшаві... І ці помилки та ухили також осудив Ц. К. Сель-Роба у своїх комунікатах. Так само вийшли сельробівські посли з Українського Парламентарного Клубу ще перед появою вашої „Заяви“, значить — немає за що ломити копіє з вами.

А прецінь ваш ляйборган у трьох числах торочить про одно і те саме, подаючи за причину народовольського „виходу“ з партії Сель-оРоба саме церковний зїзд, участь Маківки у соціял-патріотичній конференції й участь сельробівських послів в Українському Парламентарному Клубі. !Цікаво, чому не вийшли панове Вальницький, Заяць і Пелехатий з партії тоді, як ті факти мали місце (в лютому, квітні й травні 1927 р.), але ждали пів року, щоб додуматися до того, що їм з нами неподорозі...

Організаційна праця б. народовольців.

Значить, — не тут собака зарита; значить — **не тому** ви „вийшли з Ц. К. Сель-Роба, що посли Козицький, Пастернак, Маківка їздили по церковних і соціялістичних

зїздах, або, що посли сиділи задовго в Українському Парламентарному Клубі... Ні!... Не тому!... То може тому, що по словам вашої брехні:

> ...„була переведена отаманська децентралізація партії“...

А деж ви тоді були, панове Вальницький, Заяць, Пелехатий?... Чому не протестували проти децентралізації Сель-Роба, ви, патентовані „централісти“. Прецінь

> ...„рішення про оганізаційний поділ Східної Галичини після виборчих округів, доручаючи вам (Вальницькому, Заяцеві, Пелехатому — прим. „Н. С.“) бути **„отаманами“ в цих округах“**...

переведено за вашим відомом і за вашою згодою!..

Не тільки згодились, але саме ваша „організаційна праця відбувалася по лінії узискання мандатів до варшавського Сойму“ (конче з великої букви — прим. „Н. С.“). Що більше — ви навіть поміж себе поділили виборчі округи. Коли мова про „централізм“ народовольців, то він саме виявляється у тій організаційній і політичній відрубности, яку управляли Вальницький, Заяць і Пелехатий через цілий час побуту в Ц. К. Сель-Роба. А вжеж доказом їхнього „централізму“ є сам факт видавання „Волі Народа“, яку видавали народовольці без контролі й проти волі Ц. К. Такого „централізму“ не знає справжній соціялізм, але таким „централізмом“ задихуються народовольці, по суті — дрібноміщане.

А вжеж найбільше нікчемний ваш **закид саботажі організаційної праці...** Скажіть, будь ласка, хто постійно сидів у Львові?... Прецінь посли або перебували у Варшаві, або по своїх виборчих округах. Хтож тоді постійно сидів у Ц К. у Львові, як не ви, три сіямські брати... І в чиїх руках спочивав цілий апарат Головного Секретаріяту?... (Це між иншим дало вам змогу викрасти всі акти Ц. К. Сель-Роба, листування з членами партії, як неменше членські заяви і протоколи зі засідань Ц. К.). А прецінь ви, дармоїди, цілими місяцями не відповідали на запити партійних товаришів, не виготовили членських легітимацій, за якими безнастанно питали члени нашої партії. А на віча й збори їздили здебільшого молодь й посли, а тільки в ряди-годи по великих торгах і змаганнях можна було котрого з вас випхати на село... А скільки то було самохвальби, скільки реклами, охкання й зойкання... Краще й не згадувати!...

А колиб так заглянути до „книги входячих і виходячих писем“, на котрій видніє печатка б. народовольців: Народная Контора, — Львовъ, Валовая 14, — то там під 1926 роком, на протязі від 11/VII. по день 10/IX. полагоджено всього 14 писем (значить по три письма місячно!)

Може хто закине нам, що це літні місяці, тоді селяне і робітники мало переписуються з політичною організацією. Так погляньмо на їхню працю за осінно-зимові місяці (жовтень-грудень 1926 р.). І щож побачимо, що на письма з дати 6/X. 1926 вдписується щойно 10/XI. 1926 р.; на письма з 8/XI. 1926 щойно 9/IV. 1927 р. і т. и. і т. и.

Ці цифри хай будуть відповіддю на ваше прохання, „щоби подати до публичного відома ваші подвиги в організаційній праці“. Справді є чим похвалитися.

Справа з Васильчуком.

Найбільше місця в статті „На чисту воду“ присвятили народовольці П. Васильчукові, як свойому найближчому духовому побратимові. У поміч взяли собі навіть виписки з протоколів Ц К., які абсолютно не збивають нашого категоричного твердження, що саме К. Вальницький був завзятим оборонцем П. Васильчука в той час, коли один з инших членів Ц. К. поставив внесення на негайне виключення Васильчука з членів партії Сель-Роба. — Що більше, не тільки тоді на засіданнях боронив Вальницький П. Васильчука, але й тепер на сторінках народовольського „Сель-Роба виставляє Васильчукові як найкраще свідоцтво, ось якими словами:

> ...„Васильчук виявив більше знання і відомостей з области соціялізму, чим всі другі сель-союзні посли“...

Значить — з ним по дорозі народовольцям ще й тепер, бо обоє рябоє — йдуть тими самими шляхами...

Справа виборчого блоку.

Пригляньмося ще історії з виборчим блоком лівих угруповань у час громадських виборів. Адже ніхто инший, як Заяць на першій міжпартійній конференції, а Вальницький на другій, виступили проти спільного блоку — побоюючись робітничої лівиці. А тепер заявляють, що:

> „Непорозуміння на міжпартійній конференції в справі блоку повстало через те, що делегати Сель-Роба б. народовольці, заявляючи від імени Сель-Роба, подали до відома інструкцію Ц. К. Сель-Роба відносно форм майбутнього блоку“...

А далі заявляють, що

> „Ц. К. Сель-Роба рішив, що блок буде переводитися, не подаючи назви партій, які увійдуть до блоку, а тільки виступаючи під загальною назвою Робітничо-Селянського Блоку“.

Щоб раз покінчити з цею справою, заявляємо, що **таких інструкцій Ц. К. Сель-Роб не давав своїм відпоручникам,** чого найкращим доказом те, що тов. Крайківський, як другий делегат Ц. К. Сель-Роба, **заявився** за поіменним підписом партій під спільною декларацією, що беруть участь у виборчому селянсько-робітничому блоку. Тільки б. народовольці, викручуючись від прямої відповіди, хотіли зискати на часі і тому домагаються відсунення голосування, наслідком чого довели до розбиття селянсько-робітничого виборчого блоку!

Коли розходиться народовольцям о розбиття спільного селянсько-робітничого блоку, тоді вони виступають „оборонцями" мнимих неіснуючих рішень Ц. К. Сель-Роба і підчеркують свою „лояльність" до Ц. К. А коли Ц. К. старається злідвідувати фракційність народов. і сельсоюз., виразом яких були „Воля Народа" і „Наше Життя", тоді народовольці чхають на „лояльність до Ц. К. Сель-Роба, не підпорядковують себе рішенню Ц. К. і видають далі безконтрольно свою газету. Ось яке в народовольців дрібно-буржуазне розуміння лояльности.

Спілка народовольців з реакцією.

Хтоб не заговорив про русотяпство б. народовольців, хтоб не нагадав Вальницькому, Заяцеві і Пелехатому їхньої сумної слави минувшини — москвофільство — цей, на думку трьох мушкетерів з вул. Валової, — зараз мусить бути в спілці або змові з УНДО-м (котре між иншим постійно закидувало б. народовольцям цей первородний гріх). Справді — чудне розумування, так само, якби хто, доказуючи загально звісне математичне правило, що 2×2=4, через те мусів бути у спілці з капіталістами, котрі також доказують, що 2×2=4, уживають таблички множення для своїх біржевих операцій. Йдучи тим шляхом розумування, мусілиб бути у спілці комуністи з монархістами, кардинали з атеїстами, капіталісти з робітниками і т. д. І хоч самі народовольці засідають спільно за одним столом з ундівсько-радикальними хлібоїдами у Союзі українських письменників і журналістів, а рівночасно закидують безпідставно иншим спілку з УНДО-м.

Не диво, що ундівські редактори з „Діла" під адресою народовольців виспівують похвальні гимни, називаючи їх

> ...„більше виробленими (що? — спекулянтами? — прим. „Н. С."), більше інтелігентними і більш освіченими від б. сельсоюзників". Що більше! Народовольці навіть тероризовані (через кого? — прим.

„Н. С.“) більший вплив мали на сель-робівську більшість, крок за кроком інтернаціоналізуючи партію і попихаючи її все більше наліво! („Діло“ з 15. вересня ц. р. ч. 206).

Кращого свідоцтва, як це, що „Діло“ виставило його своїм мнимим політичним противникам — годі й подумати, і це свідчить про тихий, неписаний договір народовольців з УНДО-м. Не залишилася без відгомону на вістку про вихід народовольців з партії Сель-Роба навіть загально-звісна львівська газета „Газета Поранна“, котра в числі з 15. вересня ц. р. № 8262 пише про народовольців ось що:

> ...na czele (народовольців) stoi wybitny działacz polityczny p. Cyryl Walnicki...
>
> Stronnictwo reprezentowane przez pana Walnickiego sprzeciwia się stanowczo dalekoidącym **sympatjom Wołyniaków ku komunizmowi** i po ostatnich ich wystąpach w kierunku rozbicia Sejmowego Klubu Ukraińskiego, postanowiło **zerwać z nimi wszelką łączność.**

Скажіть тепер самі, читачі, чи між УНДО-м, польською ендецією а народовольцями немає тихого порозуміння? І для чого народовольці з ними симпатизують?

З тої самої причини, для якої маршалок Пілсудський симпатизує з УНДО-м, УНС-м, Мілюковим і Керенським, — бо їх всіх лучить спільна буржуазна ідеологія, що її мимо своїх „революційних“ фраз народовольці досі не позбулися. І тому прийшло до розбиття виборчого блоку, до розбиття дня молоді, до розбивання рядів партії Сель-Роба, — все це вияв дрібноміщанської ідеології народовольців, так само, як їхній погляд на своє минуле, котре свідчить про дрібно-буржуазний світогляд і їхні звички до нинішнього дня.

Ось недавно полемізуючи з Комунікатом Ц. К. Сель-Роба — Вальницький, Заяць, Пелехатий чваняться своїм перед- і повоєнним соціялізмом:

> ...навіть тоді, коли були „москвофілами“ (своє москвофільство народовольці все кладуть у лапки — прим. „Н. С.“), навіть перед війною творили свою осібну соціялістичну групу (??) і документували своє вороже до царської Росії відношення“ (де, коли?!... — прим. „Н. С.“).

Тут треба покласти точку над і. — Хиба мало було других Росій? Савікова, Мілюкова, Керенського, до яких їздили Вальницькі ще в 1923 році, до Праги, шукати „своєї“ Росії. А „тов.“ М Заяць — до 1923 р. засідав спільно зі старими кацапами (твердшого і мякшого покрою) в „Испол-

нительному Русскому Комитеті“, — в характері секретаря... Або „тов.“ К. Пелехатий, котрий до останнього числа „Прикарпатской Руси“ (в 1914 р.), цього офіціяльного органу галицьких царо-православних москвофілів, був співробітником цеї газети.

Ось якими перед- і повоєнними соціялістами були Вальницький, Заяць, Пелехатий, котрими вони ще й сьогодня хваляться, просто тому, що такими осталися по нинішній день. Не диво, що „соціялізм“ народовольців зовсім не скріпляє селянсько-робітничого фронту боротьби працюючих мас західно-українських земель, але навпаки скріпляє українську реакцію, панування буржуазії, воюючого фашизму, а їхнє „лівіння“, це просто обман нікчемного буржуазно-кадетського типу, яким вони й досі залишилися.

І це повинні затямити собі українські селянсько-робітничі маси!...

НОВА СПРОБА РОЗКОЛОТИ СЕЛЬ-РОБ.

(„Пролетарська Правда“ з 13. X. 1927).

Ще не минуло й року від обєднання західно-українських партій „Народної Волі“ й „Сель-Союзу“ в „Селянсько-Робітниче Обєднання“ (Сель-Роб), а вже вдруге цій партії загрожує розкол. На весні цього року, коли Центральний Комітет Сель-Роба викинув із лав партії виразника куркулівських елементів посла Васильчука, цей останній намагався розколоти Сель-Роб створенням своєї партії, під назвою колишнього „Сель-Союзу“, а тепер виступило із партії 3 члени із Центрального Комітету, колишні провідники „Народної Волі“, давнішні москвофіли, що орієнтувалися на царську Росію, Пелехатий, Заяць і Вальніцький, і заходилися організувати нову партію. Це все свідчить, що Сель-Роб ще не викристалізувався, як партія національно-революційного українського селянства.

Свій виступ колишні народовольці мотивують тим, що провід Сель-Роба, з провини, мовляв, колишніх сельсоюзників, провадить опортуністичну політику, що представники колишнього Сель-Союз „не дозріли ще до ідейних позицій соціялізму“ і провід „не дозрів до виконання поставлених завдань, що його силу зломила крутійська соціял-петлюрівська політика колишнього Сель-Союзу“. За святих і непорочних ця трійця вважає в Сель-Робі тільки себе й оголошує утворення нової такоїж „святої“ й „непорочної“ партії, „Українське Селянсько-Робітниче Соціялістичне Обєднання-Лівиця“, закликаючи українських селян і робітників „до єдности (?) під прапором Сель-Роб-Лівиці

та до боротьби: за одноцілий селянсько-робітничий фронт, за землю без викупу й відшкодування, за робітниче-селянський уряд“.

Опортунізм у політиці провідників Сель-Роба для нас не новина, і відкриття свята трійця не робить. Не дозріли до „ідейних позицій соціялізму“ не тільки ці провідники, а на жаль, і ті маси, що йшли і йдуть за ними. Адже Сель-Роб — це партія , що обєднує переважно те українське селянство, яке хоч і відчуває, що цілковита перемога над буржуазією й поміщиками дасть йому соціяльне й національне визволення, але що не зрозуміло, що до цеї перемоги може перевести його тільки партія революційного пролетаріяту. Ці шари селянства не вільні від дрібноміщанських ілюзій, як не вільні від них і провідники Сель-Роба, як не вільна від них і „непорочна“ трійця розкольників, хоч і вважає себе за святу і непорочну.

Провід Сель-Роба, що не мав справжнього соціялістичного виховання і якому доводилось до того працювати в дрібноміщанському оточенні, зробив не мало опортуністичних помилок. Прагнучи стати партією українського революційного селянства, керувати його визвольною боротьбою, Сель-Роб нераз своєю опортуністичною політикою шкодив цій боротьбі. Цей опортунізм Сель-Роба викривала перед масами Комуністична Партія Західної України. Вона ганьбила кожний опортуністичний крок, плямувала кожну помилку, що з цього опортунізму випливала. Партія революційного пролетаріяту давала зрозуміти сельробівцям, що масовою селянською партією може стати тільки та партія, що в своїй роботі орієнтуватиметься й шукатиме політичного союзника не в польській буржуазії та в фашистівському режімі, чи в його наймитах з УНДО, чи то з радикальної партії, а в пролетарській класі, і свою визвольну боротьбу тісно повяже з боротьбою пролетаріяту і в тісному союзі з ним, під його політичним керовництвом боротиметься за запровадження нового ладу.

Треба визнати, що критика пролетарської партії для сельробівців не пройшла марно. Під впливом цієї критики, а також під впливом зростання класової боротьби та свідомости й актуальности працівних мас, Сель-Роб, не зважаючи на всі опортуністичні пережитки й лихі традиції обох груп, з яких він склався, не зважаючи на грубі помилки своїх керовників, чим раз то більше ставав на шлях класової боротьби українських селянських мас за своє визволення в союзі з робітничою класою. Такі грубі політичні помилки, як вагання що до участи в єдиному робітниче-селянському фронті підчас виборів до громадських рад, як участь поодиноких сельробівців у церковному зїзді та

участь в ундівській парламентарній репрезентації то-що, провід Сель-Роба, нарешті, засудив і виправив.

Цікавий є той факт, що саме тоді, коли провід Сель-Роба робив свої найопортуністичніші помилки, „свята“ трійця не виявила своєї „лівизни“, не відокремлювалась і не кликала партійних мас до протесту, а сиділа собі тихцем, і в сельробівському таборі панував мир та спокій. І тільки після того, коли провід Сель-Роба засудив ці свої помилки, трійця раптом побачила увесь його опортунізм і відкрила в собі „лівизну“ та „ортодоксальність“. Цей факт якнайкраще свідчить, що „лівизна“ трійці є звичайний привід, що вона ним хоче притягти до себе революційні маси селянства, звичайною брехнею, що має прикрити опортунізм розкольників Сель-Роба, які від справжньої революційности соціялізму стоять, мабуть, ще далі, ніж сельробівці. „Лівизна“ трійці, її обвинувачення Сель-Роба, що орієнтується на Радянську Україну й бореться проти українського фашизму в петлюрівщині, свідчать тільки про лівіння селянських мас західно-українських земель та про їх непримириму ворожість до зрадницької петлюрівщини, і зовсім не переконують що до самої „лівизни“ та „революційности“ розкольників протифашистівського революційного селянського фронту. Їх радикальні фрази й революційні гасла — це звичайна спекуляція на радикальних і революційних настроях мас.

Причиною до виходу колишніх народовольців із Сель-Роба треба вважати те, що Ц. К. Сель-Роба закрив їхній орган „Воля Народа“, щоб таким чином ліквідувати розєднаність у партії й припинити заміри колишніх проводирів „Народної Волі“ до верховодства у партії. Це почасти визнають і вони самі. Але-ж це не має нічого спільного ані зі соціялізмом, ані з лівизною. Не чистотою програми, не інтересами революційної боротьби, а особистою амбіцією, що так властива усяким дрібно-буржуазним політикам, керувалися народовольці, роблячи розлам.

Брехливість лівих гасел народовольської трійці видно також і з їхньої власної заяви, що розкол відбувся не на ґрунті боротьби за принципові, основні проблеми, за ідеологію, за програму чи платформу, а тільки на грунті тих чи тих помилок у тактиці. Свята і непорочна трійця не має нічого проти опортунізму в принципах, вона тільки проти опортунізму в тактиці, а це найбільший опортунізм.

На виході народовольської трійці Сель-Роб нічого не втратить. Він позбувся тільки анархічних і, очевидно, найопортуністичніших елементів, що отруювали його і так ще кволий організм. Але ця трійця всіма силами намагається внести замішання в лави революційного селянства та роз-

колоти його політичну організацію саме тоді, коли проти робітниче-селянського фронту виступає все завзятіше український і польський фашизм, коли українська буржуазія зах.-укр. земель навязує тісніші взаємини з гетьманцями та петлюрівцями і єднається з польською шляхтою, щоб спільними силами й за допомогою европейських імперіялістів поневолити вільних робітників і селян Радянської України й разом з тим ще міцніше затягти панське ярмо на шиї західно-українських трудящих, що борються за своє визволення й прагнуть обєднання зі своїми вільними братами. Ці заміри народовольської трійці є шкідливі і злочинні, бо вони йдуть на користь класовим ворогам робітників і селян, на користь фашизмові. Не дарма-ж з нової спроби розколу Сель-Роба так зраділа вся ундівська й радикальна преса. Трудящі зах.-укр. земель, а насамперед те селянство, що до нього звертаються народовольські баламути, повинні дати їм належну одсіч. **П. Бензя.**

ПРОТИ РОЗБИВАЧІВ РОБІТНИЧО-СЕЛЯНСЬКОГО ФРОНТУ.

За єдність в „Сель-Робі“.

(Культура ч. 7—12, 1927 р.).

„Лихо сусідо. Ой горе нам свату
Світ вже кінчиться. Вже буря гуде.
Чув ти? На нашу нещасную хату
Кажуть страшная змора іде.
Десь появились якісь нігілісти
Кажуть що це людоїди, хотять
Русь нашу матіньку з кашею зїсти
Перевернути теперішний лад“.

(І. Франко: „Ужас на Руси“).

І. Воленародівський „ужас на Руси“.

Самозванчі „спасителі“ т. зв. „соціялізму“ з під стягу „общества Качковського“ вилазять зі шкіри, щоби шкідливу розкольницьку роботу *перенести в маси*. Відбуття „конференції“ мужів довіря Вальницького і спілки, воленародовські гастролі (гостинні виступи) по округах і т. д. — є послідовним продовжуванням тої самої розламової роботи, що *ллє воду на млин фашизму й УНДО*.

В новій ситуації і в нових звуках заговорив на західно-українських землях всім добре відомий дзвін „Ужас на Руси“, що його завжди було чути з табору покійних предків нинішньої розламової трійці. Бо як давніше „ужасом на Руси“ був зріст українського національного руху, його рево-

люційного значіння відносно царської Росії, появи перших соц. угруповань в Галичині, „єреси“ Франка і товаришів, — так і нині для воленародівського „соціялізму“ „ужасом на Руси“ є зріст клясової свідомости мас, яка погребує во віки вічні останки реакційного москалефільства і під напором якої „соціялістична трійця“ є приневолена робити якнайбільш дивоглядні метаморфози (переміни) до останньої розламової включно.

Для оправдання свойого розламового вчинку, воленародівські „соціялісти“, мусять, звичайно, знайти відповідні аргументи. Вони й знаходять їх в опортунізмах, яких безсумнівно допустились в своїй роботі окремі сельробівські керовники. Однак не потрібно бути аж надто хитрим політиком, щоби зорієнтуватись в дуже простій та ясній політичній дійсности, а іменно: не участь Козицького на православному зїзді (яка безумовно була кроком негідим соціяліста), відогнала „соціялістичну“ трійцю зі Сель-Роба, але ця трійця *прислонилась* православним зїздом, щоби *спекулювати на революційних настроях мас в імя продовжування своїх москалефільських традицій.*

У воленародівському розламі даремно шукалиби ми побіди засад справжнього соціялізму. Бо дуже проблематичної вартости є той „соціялізм“, який, місто оставати в організаціях широких працюючих мас, боротись в них зі всякого рода опортунізмами, скріплювати єдність робітниче-селянського фронту, опускає їх в момент найдущого наступу ундо-фашистівської реакції. Бо дуже сумнівної вартости є воленародівські „соціялісти“, які в момент, коли Сель-Роб допускався грубих опортуністичних помилок, не тільки сиділи тихо, але і самі робили не менчі помилки (спроба зірвати єдиний виборчий блок, саботаж міжнародного дня молоді і т. д.). Знoваж, коли Сель-Роб в загальному і цілому здвигнувся на ліво („Наше Слово“), коли він напятнував блуди своїх окремих керовників, коли сельробівські посли створили окремий соймовий клюб і т. д . — воленародівські ватажки вважали за потрібне звернути проти Сель-Роба вістря своєї розкольницької роботи в імя „основної правди“ свойого специфічного „соціялізму“. Такого „соціялізму“, такої його тактики не тільки що не може зрозуміти ні одна обєктивно думаюча людина, але ми мусілиби назвати воленародівців крайно наївними, нерозважними і дітвацькими „політиками“, колиби до їх розламового кроку підходили як до кроку справжніх соціялістів.

Ми далекі від цього, щоби аж до тої степені не доцінювати „політичних здібностей“ воленародівської трійці. Далекі від цього, щоби робити з них наївних, недосвідчених

„політиків“, що борються за „слушну мету неправильними методами“. Ми думаємо, що воленародівський розлам, це новий „ужас на Руси“ — в новій, теперішній ситуації, в нових обманчивих „лівих“ тонах. Бо як не заслонювала-би себе непорочна трійця, то факт остає фактом, що єдино мудрою, єдино раціональною причиною розламу, це питання замкнення органу „Воля Народа“, — то є питання *дальшої консолідації Сель-Роба*, яка рішуче вимагала ліквідації *всяких окремих традиційних, чи то сельсоюзницьких, чи воленародівських „соціялізмів“*. В тому, і тільки в тому зарита розламівська собака. Щоби не розплистись в Сель-Робі як окрема група, але щоби могти дальше продовжувати свої *старі традиції, при помочи політичного капіталу, здобутого через присутність в Сель-Робі* та під фірмою „Сель-Роб-Лівиці“, — непорочна трійця, в момент, коли потрібна якнайбільша єдність та спаяність робітниче-селянських рядів, рішилась на карколомний для неї розламовий акт.

Перед нами тільки пересувається одна з так безчисленних метаморфоз „лівого“ москалефільства, що виявило неаби-яку здібність приспособлення до мінливих суспільних умов.

II. Під покришкою „наплювізму“.

Воленародівський „соціялізм“ це не простий собі соціялізм. В своїх — схоронених на вул. Валовій — „основних правдах“, він вважає за негідну і недостойну себе річ мати ясну, справді соціялістичну теорію і практику національного питання, в імя крутійської засади, що національна справа „це загалом дуже складна справа“, що вона не „область основних істин соціялізму“, а тому до неї можна мати „той чи инший підход“. Зноваж, коли всі ці „підходи“ нікого і нічого не спасають, а провалюють, тоді В. Н. хапається в розпуці останніх аргументів і заявляє:

„Напевно відомо редакторам „Світла“ (хто має вуха, слухайте), що навіть деякі провідники Комінтерну мали в національній справі пару років тому назад інші погляди, як нині. Не значить це, що пару років тому назад вони не були соціялістами, або не розуміли основних істин соціялізму“. (Гляди „Сель-Роб“ ч. 8).

Треба признати, що воленародівська відповідь „поденервованим“ редакторам „Світла“ дійсно придумана на „холодно“. Біда тільки, що аналогія між воленародівськими „марксістами“ і „деякими провідниками К. І.“, це аналогія, про яку говориться: „цо ма пернік до вятрака“.

Редакторам „Світла“ прекрасно відомо, що „деякі провідники К. І.“ мали помилкове становище в національному питанні, придержуючись теорії національного нігілізму, яку

проголосила Роза Люксенбург. Однак редакторам „Світла“ в той-же час не менш відомо, що коли національний нігілізм Розі Люксенбург і „деяким провідникам“ К. І. не перешкаджав в тому, що вони були інтернаціоналістами в правдивому значінню того слова, то інакше, зовсім інакше представляється справа з „інтернаціоналізмом“ воленародівської трійці. Її національний наплювізм є прикриттям глибокого націоналізму москвофільського толку, її замовчування національногопитання є *основна і найважнійша правда „воленародівського соціялізму*“.

Доказом цього є між іншим воленародівська полеміка з „Культурою“, що мала місце в 1925 р., та продовження тої полеміки нині між „Сель-Роб-Лівицею“ та „Світлом“.

В 1925 р. Вальницький боронив тезу, що москалефільство є просто відміною, — *є другою формою того самого, що українське, національного питання, є відміною одного і того самого національного руху*“. Соціялістична трійця не то що *ніде і ніколи* не визнавала цеї тези за помилкову, реакційну, — але вона боронить її і нині теорією „складности“ національного питання“.

В 1925 р. Вальницький твердив, що справжній марксіст мусить піддержувати обидва нац. рухи в Галичині, український і неіснуючий москалефільський, та робив себе союзником українського національного руху тільки „у відношенню до Польщі“. Сьогодні „соціялістична“ трійця не то що не відкинула тих поглядів, але боронить їх на далі аргументами так званого „національного практицизму“.

В 1925 р. Вальницький брав в апологію (оборону) москалефільство в *цілости*, як його правої і лівої відміни, так і своїх „лівих“ побратимів з Закарпаття, — „лівих“ своїм звязком з білою російською еміграцією, з югославянським центром,своїм піддержуванням чеського уряду і т. д. Нині „соціялістична“ трійця не то що не вважає своїм соціялістичним обовязком рішуче поборювати москалефільство у всіх його відмінах, але в найгіршому разі вони мовчать, очевидно теж „в імя складности національного питання“.

В 1925 р. Вальницький боронив „соціялістичних“ традиції своеї групи, — боронить їх нині не менш пристрастно „Сель-Роб--Лівиця“, заявляючи, що „від початку нашої політичної діяльности ми признавались до соціялізму (!?) і ділом (!?) це признання доказували.

Ми можемо впевнити воленародовців, що нічого не поможуть ті їх покликування на „соціялістичне“ минуле „Волі Народа“, її вбогі теорії про складність і практичність національного питання. Бо одно остає ясним для всякого свідомого робітника і селянина, що весь воленародівський національ-

ний практицизм є спрямований до цього, щоб під новим шильдом Сель-Роб-Правиці і Сель-Роб-Лівиці розгорнути в Сель-Робі *давну боротьбу, що велась десятки літ в Галичині по лінії „мазепинства“ і „кацапства“*, — боротьбу, яку розжарювала буржуазія, *яка йшла й іде на користь реакції і яка з точки зору інтересів західньо-українських працюючих мас є недопустимою, злочинною річю.*

Чеська буржуазія надзвичайно заінтересована в тому, щоби український нарід на Закарпаттю не мав навіть свідомости своєї назви, щоби він називав себе „руснацьким“, „русским“ народом, — бо все це тільки ослаблює силу та рев. значіння українського національного руху.

Польська буржуазія надзвичайно заінтересована в тому, щоби український нарід в Галичині був „народом рускім“, щоби в ньому надалі розгорнулась боротьба по лінії „українства і москвофільства“, бо це все є отруєю для баламучення мас, для їх ще дущого закріпачення. Фашизм і УНДО є дуже зацікавлені в тому, щоби розбити Сель-Роб на „правицю“ і „лівицю“, — щоби під новим шильдом розгорнути в ньому боротьбу по лінії української частини і б. москалефільської, — боротьбу, яка піджарює всякі нездорові націоналістичні течії та розбиває єдність працюючих мас. Вкінці для ундо-фашистівської реакції зовсім не маловажна річ, щоби, розколовши Сель-Роб, вдарити по його найбільш масовій і сильній частині та засклепити його в рамках невинного і не грізного нікому „соціялізму“ „Волі Народа“.

Такі наслідки, такі майбутні жнива можуть повстати з воленародівського розламу.

Соціялістичний обовязок наказує нам перестерегти маси перед такими наслідками воленародівського розламу. І якби воленародівська трійця не голосила про „поденервовання“ „Світла“, то ми як завжди, так і тепер будемо *закликувати маси до єдности та спаяности їх рядів*, як завжди так і на майбутнє“ будемо *демаскувати* всякі окремі „соціялізми“, чи то сельсоюзницького толку в роді православних зїздів, так і воленародівського толку з їх розламами, які йдуть на користь УНДО-фашизму.

III. „Критична свідомість“ воленародівського минулого.

Вбогий „соціялізм“ воленародівської трійці в боротьбі зі „Світлом“ послугується звичайно аргументами, на які його тільки стати. Останній раз він видвигнув свою найтяжчу артилерію, „приведення редакторів „Світла“ до критичної свідомости їх минулого“, то є йота в йоту ту саму, що рік тому назад видвигнули проти єдиного на Західній Україні пролетарського органу пани з табору УСРП.

Ці напади свідчать тільки про слабість тих, що ними оперують. Признаємось, що для нас зовсім не цікава річ бабратись в метриках приміром Вальницького, як окремої особи. Але ми вважаємо своїм обовязком говорити повним ротом, коли ця метрика Вальницького є *метрикою цілої групи*, коли метрику цілої групи „соціялістична“ трійця старається пофалшувати перед масами, *а найважніще, коли ця метрика має відношення до сучасного, — до сучасної діяльности „лівих“ воленародівських ватажків*.

Послухаймо, як виводить свій родовід „соціялістична“ трійця:

„Відносно нашого минулого — заявляє вона торжественно — стверджуємо, що до соціялізму (?) ми признавались ще перед війною (маючи впрочім помилковий погляд в національній справі — цікаво який? пр. р.). . . . . Але всеж таки факт позістає фактом: від початку нашої політичної діяльности (слухайте: це цілком поважно) ми признавались до соціялізму і ділом (?!) це признання доказували.

Стверджуємо (без претенсій — пр. р.), що редактори „Світла“, коли вже росходиться про минуле, ані перед війною, ані в час жовтневої революції . . . . не мали нічого спільного зі соціялізмом“ — і т. д., і т. п.

Уживаючи воленародівського терміну — „мягкого слова“, мусимо ствердити, що це невдала спроба не тільки пофалшувати історію соціялістичного руху в Галичині, але так само спроба *діскредитувати* цей рух представлюванням реакційного москалефільства як єдиної найбільш поступової течії в Галичині. Однак можемо запевнити закукурічених зарузумільців, що їх номер не пройде.

Не з власної охоти, але змушує нас до цього воленародівська „соціялістична“ трійця, ми мусимо сьогодні ще раз поверховно заглянути в її „соціялістичну“ метрику.

В молодечому, це є в передвоєнному віці, воленародівський „соціялізм“ заключувався в тому, що він — маючи таке розуміння національного питання, яке йшло на зустріч єдиної неділімої царської Росії — був наскрізь *реакційним* в порівнанню до українського національого руху, на чолі якого стояли не соціялісти, а буржуазні націоналісти.

В середньому, це є в воєнному віці, „соціялізм“ „Волі Народа“ заключався в тому, що він, обстоюючи своє неправильне розуміння національного питання, був надалі реакційним. Національна боротьба 1918—19 рр. на чолі якої стануда українська буржуазія, мимо контрреволюційної сутности останньої, в першому свойому етапі була обєктивно революційною боротьбою, бо вона була звернена проти фронту імперіялізму. В цейже час роля „Волі Народа“ в цій бо-

ротьбі. — роля, яка зводилась до пропозиції впровадження назви „малоруський“, „українсько-руський“, заложення „руських“ шкіл для неістнуючого на зах. українських землях „руського“ народу і т. д., — була реакційною, бо вона була спрямована до ослаблення українського революційно-національного руху та обєктивно скріплювала імперіялістичний табор.

В пізніщому, це є *післявоєнному* віці „соціялізм“ „Волі Народа“ зводився до „тихих“ звязків з російськими есерами, до редагування Вальницьким „Жизні“ на „общепонятном язике“ і „Волі Народа“ на мужицькім українськім діялекті, до теорії двох націй в одній ікстій нації і т. д.

В старечому, це є в *теперішньому* віці, воленародівський „соціялізм“ виявляє себе в дальшій апології (обороні) своєї минувшини, в спробах продовжити цю минувшину під фірмою „Сель-Роб-Лівиці“.

Такий „соціялізм“ і такі „соціялістичні“ тенденції вважали і вважаємо своїм *пролетарським обовязком* рішуче поборювати.

„Воля Народа“ не збаламутить мас, що її москвофільство стоїть в якому-небудь відношенні до солідарности працюючих всіх націй. Москвофільство її сьогоднішньої „лівої“ відміни є тільки скритою, замаскованою орієнтацією на СРСР як *етап* до єдиної неділімої Росії. — якби це не різало в уха воленародівських вожаків.

Крути — не — верти, а перед воленародівцями стояли і надалі стоять дві ділеми: або соціялізм і тоді геть від крутійства і оборони свойого „соціялістичного“ минулого, геть з розгромами робітниче-селянської єдности, або москалефільство, а тоді руки проч від святого діла визволення працюючих.

IV. Єдність сельробівських мас за всяку ціну.

Не маючи найменших ілюзії що до соціялістичної видержаности та стійкости окремих Сель-Робівських керовників, „котрі вийшли з дрібнобуржуазного осередовища, котрі не пірвали ще цілковито з тим осередовищем та не перестали думати його поняттями“, — ми з самого початку заснування Сель-Роба примінювали до нього мову рішучої критики. Таке наше становище оказалось зовсім узасаднене.

Перш усього ми були свідками, як деякі Сель-Робівські керовники, як з б. Сель-союза, так і б. Волі Народа, допустились грубих опортуністичних помилок та своєю участю на збіговищах „соціялістів“ непольських національностей, на церковних зїздах, своїми спробами розбити єдність робітниче-селянського виборчого бльоку, зірвати свято міжнарод-

нього дня молоді і т. д. наносили тільки шкоду робітничеселянській справі. Знова, коли згадані вище промахи так чи інакше зістали скритиковані та признані Сель-Робівськими керовниками за похибки, ми стали свідками розламового акту зі сторони „Волі Народа“, — акту, що обєктивно лиє тільки воду на млин ундо-фашистівській реакції.

Ситуація, що зараз склалась в Сель-Робі, є того рода, що вона вимагає рішучого відпору проти розкольницької роботи групи „Воля Народа“, проти всяких зусиль розгорнути в масах під назвою „Сель-Роб-Правиця“ і „Сель-Роб-Лівиця“ старої боротьби по лінії „мазепинства“ і „кацапства“, — боротьби, яка тільки піджарює всякі нездорові націоналістичні течії та є злочинною з точки зору справжнього соціялізму.

Надармо розкольницька трійця своїм „непорочним“ „соціялізмом“ засліплює очі масам та претендує на роль не тільки „соціялістичного“ коректора лінії Сель-Роба, але, що більше, на роль гегемона мас. Зах.-українські робітники і селяне безумовно „настільки“ вже дозріли до соціялізму, що не дадуть себе підвести під гегемонію ніяких окремих „соціялізмів“, чи то б. сельсоюзницького, чи воленародівського толку. Вони призвуть розкольницьких вождів до порядку, бо для їх інтересів „соціялізм“ Вальницького є так само шкідливий, як і участь Козицького на церковному зїзді. Вони не дадуть себе збаламутити ніякими привабливими „лівими“ фразами розкольницького „соціялізму“ воленародівської трійці, але поведуть рішучу боротьбу за *єдиний спаяний Сель-Роб*.

Боротьба за єдність Сель-Робівських мас за всяку ціну, — ось клич, який ми виставляємо та призиваємо маси до боротьби за його здійснення.

ЯК ВОЛЕНАРОДІВСЬКА ТРІЙЦЯ БОРОНИТЬ СВОГО РОЗЛАМУ.

(„Світло“ 18. XII. 1927 р.).

Одною із основних прикмет, що характеризує воленародівську трійцю, є її безсилля пірвати зі своєю, далеко не соціялістичною, минувшиною. Зноваж, коли до цеї минувшини ніяк не допасуєш основних засад справжнього соціялізму, то воленародівська трійця кидається як попарена і у відповідь дає одні і ті самі фрази, немов та артистка Франка, що у всіх порах року співала при цитрі одну і ту саму пісню „цім-дрім, цім-дрім бодай-ся той когут знудив“.

Ти тямиш, читачу, полеміку, що її провадила в 1925 р. „Воля Народа“ з „Культурою“ з приводу національного питання. Тямиш всі полемічні методи та „аргументи“ головного воленародівського „теоретика“ Вальницького, який, щоби ря-

тувати свою реакційну теорію „двох націй в одній ікстій нації“, назвав відому книжку Сталіна „Марксізм і національне питання“ за перестарілу. В чому саме заключалась та перестарілість згаданої книжки, — Вальницький очевидно не вважав за потрібне доказувати. Він просто поставив догму: „перестаріла“, і баста, бо йому треба було боронити своєї теорії, проти якої промовляли всі справжні марксівські аргументи,промовляла та неоспорима марксівська правда, котра голосить: „не всякий національний рух (отже тим більше не зах.-укр. „москвофільство“) заслуговує на піддержку з боку соціялістів, — а тільки той, який є скерований *проти* імперіялізму, *є союзником* визвольної боротьби пролетаріяту“.

Зовсім тими самими методами і „аргументами“ послуговуються воленародівські „соціялісти“ і сьогодні в своїй полеміці зі „Світом“ і „Культурою“. Не подобається їм стаття Бензі в Київській „Пролетарській Правді“, — вони кричать, що ця стаття „нічого не варта“, що це „контрабанда фальшивих інформацій“, що „не все, що появляється друком на Радянщині — обовязкова і непомильна евангелія“ і т. д., і т. д., є все очевидно тому, що „Пролетарська Правда“ не станула на „ідейних“ позиціях воленародівського „соціялізму“.

Ми думаємо, що в редакціях радянської преси сидять люде, які „настільки“ знають відносини на західно-українських землях, і не потрібують ставати „жертвою“ неправильних інформацій. Ми думаємо так само, що для ред. „Пролетарської Правди“ Західна Україна це не Марс і вона не потрібує ніяких телескопів, щоби заглянути в таку, очевидну для всіх, сутність воленародівського „соціялізму“. Вкінці кожний, хто тільки орієнтується в радянських відносинах знає, що рад. преса це не „Сель-Роб-Лівиця“, де можна писати всякі безвідповідальні речі, що статті поміщувані в тій пресі не є тільки „особистою творчістю“ Бензі, — але вони є голосом і становищем цілої редакції та відповідної радянської установи.

Не подобається воленародівській трійці стаття Бензі, — ми можемо навести другу характеристику її „соціялізму“, з другого, теоретичного органу КП(б)У. Ось вона:

> „Тим часом, як такий Козицький зайнявся націоналістичною ревізією дотеперішньої, як не як поступової, „теорії“ Сель-Роба, його, так би мовити, політичні антиподи в сельробівськім таборі, *Вальницький, Заяць, великі прінціпіялісти на словах, роспочали на ділі опортуністичну ревізію дотеперішньої робітниче-селянської практики Сельробобеднання*“. (Гл. „Більшовик України“, ч. 9. з 1927 р.).

Звичайну клевету ширить „Воля Народа“, коли говорить про якісь „відмінні становища“ в рад. пресі в питанню

розламу. Такі „становища" істнують тільки в головах редакції „Сель-Роб-Лівиця". Натомість істнує одно становище, на яке станула радянська преса і яке зовсім не висловлює „одушевлення" до таких зразків „соціялізму", як участь Козицьких на церковному зїзді та розлам непорочної трійці, що є нічим инчим, як спробою під новим шильдом продовжити старі воленародівські традиції, та лиє воду на млин УНДО і фашизму. Иншого підходу до розламу, з точки зору справжнього соціялізму, не має і бути не може.

Другою властивостю, що характеризує воленародівську трійцю, це те, що вона, з метою рятування своїх позицій після розламу, хапається за недостойні для всякого справжнього соціяліста методи боротьби, до збирання всяких брукових сплетень включно.

Місто звернути свою увагу на боротьбу з УНДО-фашизмом, вона майже всю свою газету присвячує справі наклепів на окремих сельробівських діячів, плямуванню Сель-Роба „соціял-петлюрівством", випадами проти нашого пролетарського органу „Світло" і т. д., і т. д.

Ми вважаємо заівою стратою часу відповідати на всі воленародівські наклепи . Вони тільки характеризують основні воленародівські „правди". Відмітимо, що воленародівські „соціялісти" дійсно тратять голову в своїй розламовій роботі. Своїми методами боротьби проти робітниче-селянського обєднання вони *обєктивно зливаютъся з методами фашизму*, який, головно зараз, в момент передвиборчої кампанії, старається дікредітувати робітниче-селянський визвольний рух шляхом підроблювання всяких наклепів на окремих представників того руху. Така вже льогіка всякої боротьби за неслушну мету, такі неминучі жнива розкольницького посіву, з яких плоди можуть збирати тільки клясові вороги робітництва і селянства.

В 10. числі свого органу воленародівська трійця апелює до „Світла", щоби воно взяло на себе роль „безпристрасного посередника в сельробівському спорі" і не „продовжувало пакісної і шкідливої роботи". Як читач бачить, цей апель є звернений до того, щоби „Світло", ні менше, ні більше, а *похвалило* воленародівські „подвиги", *визнало* їх за слушні з точки зору соціялізму, а тоді безумовно воно удостоїться від „Волі Народа" похвали що до своєї „безпристрасности".

Можемо впевнити „Волю Народа", що „Світло" на таку безпристрасність не хорувало і не має найменших надій, щоби захворіло. В сельробівських справах воно ані не думає скочуватись як до „ідейних позицій" воленародівського „соціялізму", так і до націоналістичних ухилів Козицького. Натомість воно вважає своїм пролетарським обовязком пятнувати

ці воленародівські „ідейні“ позиції. що виявляються в розламах. пятнувати все те. що є нездорове в робітниче-селянському обєднанню і що шкодить клясовим інтересам робітниче-селянських мас.

Воленародовецька трійця, місто ждати надармо такої „безпристрасности“, повинна в першу чергу дати ясну відповідь на жадання широких сельробівських мас, які пятнують її розлам, які на питання всіх питань підкреслюють справу роб.-селянської єдности. Доки цеї відповіди не буде, доки не наступить пятнування розламу як кроку, що ллє воду на млин УНДО-фашизму, заперестання злочинної, в теперішний серіозний момент, розкольницької роботи, та в остаточне зірвання з воленародівським минулим, — доти „апелі“ непорочної трійці нікого не переконають в „пристрасности“ „Світла“, а її заяви про „боротьбу“ за робітниче-селянську „єдність“ станутъ фразою і звичайним маневром, в які не повірить ні один свідомий робітник і селянин.

Ми дуже спокійно обсервуємо розкольницьку горячку воленародівської трійці, ми дуже спокійно ждемо кінця воленародівських „подвигів“. Бо незалежно від цього, що надалі думають робити розкольні „вожди“, то Сель-Роб мусить піти своїм шляхом, — шляхом *консолідації на справжній соціялістичній лінії, яка не знає компромісів з тим, що є шкідливе робітниче-селянській справі.*

ГОЛОСИ З ЗАГРАНИЦІ ПРО РОЗЛАМ В СЕЛЬ-РОБІ.

(„Наше Слово“ 27. XI. 1927)

Відродження націоналістично-опортуністичного москвофільства.

Харківська газета „Комуніст“, орган КП(б)У, з дня 6. листопада 1927 р. містить статтю С. Павлишина в якій між иншим пишеться:

„...Як це не дивно на перший погляд, але якраз через те, що боротьба між революційним робітниче-селянським табором і табором української контрреволюції набрала характеру боротьби не на життя, а на смерть, КПЗУ (Комуністична Партія Західної України) в запалі цієї боротьби поробила в ділянці земельній і національній відомі кроки, які, замість завдати удару пілсудчиківсько-ундівському таборові, могли бути використані ним на свою користь. Це потягло за собою певне замішання в робітниче-селянських лавах, що виявилося в розколі такої масової селянської організації, як Сель-Роб, де явний рецедив націоналістично-опортуністичних настроїв

у одних (Козицького) сприяв прихованому інтернаціоналістичними фразами (і тому тим більше небезпечному) відродженню не менше в своїй суті націоналістично-опортуністичного москвофільства“.

Облуда самої поганішої марки.

Центральний Комітет „Союза Українських Робітничих Організацій“ в Америці, що обєднює маси найпоступовішого українського робітництва в Сполучених Державах, видав в справі розламу в Сель-Робі, комунікат до своїх членів поміщений в Ню Йорських „Українських Щоденних Вістях“ з дня 6. листопада 1927 р., в якому між иншим говориться:

„Народовольці“ як їх популярно називають, бувші москвофіли Пелехатий, Вальніцький і Заяць, не мали причини до розламу партії. Навіть коли вони добачують ухили в більшости Центрального Комітету, вони повинні були стояти в партії і боротися з тими ухилами, тим більше, що й самі були членами Ц. К. Всі непорозуміння внутрішного характеру повинні були принести на зїзд, який полагодив би їх.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ РОЗЛАМУ В СЕЛЬ-РОБІ

(прийнята одноголосно на Краєвій Конференції партійного активу 15. листопада 1927 р.).

Група колишніх „народовольців“, що зараз виступає під назвою „Сель-Роб-Лівиця“, планово підготовляла розлам в Сель-Робі вже довго перед проголошенням заяви про свій вихід зі складу Ц. К. Сель-Роба. Для виправдання цього кроку розламова група не потрапила до сьогодня привести ні одного аргументу, який вказувавби на ідеологічні розходження поміж ними і рештою членів Ц. К. Сель-Роба. Яко причину розламу подає теперішня група „Сель-Роб-Лівиці“ тактичні помилки деяких членів Ц. К., як участь посла Маківки на конференції соціял-угодових партій, участь посла Козицького на церковно-петлюрівському зїзді, підписання послами Сель-Роба пепесівського протесту проти пресового закону та співпрацю послів Сель-Роба з угодовим УНДО-м в Українському Парляментарному Клубі. Одначе ці помилки були виправлені ще перед розламом, виновники визнали свої вчинки помилковими та були Центральним Комітетом відповідно покарані. Але навіть ці безсумнівні тактичні помилки, навіть тоді, коли не булиб вони своєчасно виправлені, не могли послужити за вистарчаюче виправ-

дання для вжиття такого засобу боротьби, як розлам. В такому випадку група народовольців повинна була відкликатись до партійного зїзду, яко вищої партійної інстанції.

В дійсности причина розламу лежить не там, де вказує „Сель-Роб-Лівиця“. Праця більшости Ц. К. Сель-Роба була наставлена на консолідацію партії, щоби в її нутрі ліквідувати залишки організаційної відрубности двох груп, з яких повстав був Сель-Роб. Цій консолідаційній праці більшости Ц. К. протиставилися народовольці. Вони творили власну фракцію внутрі партії, своєю фракційною боротьбою гальмували працю Ц. К., та вкінці рішилися на розлам, коли більшість Ц. К. остаточно постановила перевести повну консолідацію партії через ліквідацію „Волі Народа“, органу народовольців у Львові, та „Нашого Життя“, органу сельсоюзників у Холмі. Таким чином не тактичні помилки послів Сель-Роба, лише рішучий курс більшости Ц. К. на повну консолідацію партії та на остаточну ліквідацію залишків організаційної відрубности колишніх складових частин Сель-Роба, — був дійсною причиною розламу, довершеного теперішньою групою „Сель-Роб-Лівиця“.

Цей безвідповідальний крок народовольської трійці: Вальніцького, Заяця і Пелехатого, заслуговує на якнайрішучіший осуд з боку всіх членів Сель-Роба та його симпатиків тим більше тоді, коли зважиться загальну політичну ситуацію в Польщі, за якої був довершений розлам. Ліквідація Білоруської Громади та Незалежної Хлопської Партії вказує на те, що польський фашизм рішив усіми засобами розбивати й нищити селянсько-робітничий рух та не допустити до консолідації селянсько-робітничого фронту. Доперва після повного розбиття селянсько-робітничих організацій планує фашизм накинути на селянсько-робітничі маси пута своєї явної й безцеремонної диктатури.

Передумовою успішної боротьби селянсько-робітничих мас проти фашиствівського наступу може бути тільки захования якнайсильнішої та найбільш зєдиненої селянсько-робітничої партії. Всяка спроба розбиття селянсько-робітничої єдности — як така спроба розламу в Сель-Робі — являється за теперішної ситуації роботою в користь наступаючого фашизму. Тому розлам в Сель-Робі, довершений групою „Сель-Роб-Лівиця“, є не лише спробою протиставитися внутрішній консолідації Сель-Роба, але ще в більшій мірі спробою розбиття єдиного селянського-робітничого руху та через те й ослаблення відпорности мас проти фашистівського наступу.

Теперішня ситуація вимагає якнайтіснішої селянсько-робітничої єдности та якнайбільшого скупчення мас довкола селянсько-робітничої організації. Тому краєва конфе-

ренція партійного активу Сель-Роба, осуджуючи групу „Сель-Роб-Лівиця“, яко розбивачів селянсько-робітничої єдности, а розламову роботу цеї групи, яко роботу по лінії планів польського фашизму — доручає Центральному Комітетові вести дальше свою дотеперішню лінію на внутрішню консолідацію партії та на остаточне обєднання довкола Сель-Роба і його центрального органу „Наше Слово“ тих рештків колишніх народовольських низів, що наслідком неосвідомлення їх про дійсні причини розламу та про шкідливість розламу для єдности селянсько-робітничого руху йдуть ще за розбивачами селянсько-робітничої єдности зпід стягу „Сель-Роб-Лівиці“.

ЗА ЄДНІСТЬ СЕЛЬ-РОБУ.

Впродовж останніх років помічається виразна консолідація ворожих трудящим масам сил, як у національному, так і в міжнародньому маштабі. Під ріжними покришками у богатьох країнах приходить до влади фашизм, який всякими можливими засобами старається розбити політичну й організаційну єдність трудящих мас, щоби тим лекше запрягти селян і робітників у ярмо фашистівсько-буржуазної диктатури. Зноваж у міжнародньому маштабі англійські консерватисти намагаються вирівняти ріжниці поміж окремими буржуазними державами, щоби таким чином приспішити виступ цих держав одним спільним імперіялістичним фронтом проти Союзу Радянських Республік.

Така консолідація наступає не лише серед буржуазії пануючих націй, але також серед буржуазії та її прихвостнів поневолених націй. На західно-українських землях виступило УНДО з „всеукраїнською плятформою“ для політичного обєднання в один спільний табор всіх українських буржуазних і протирадянських сил з усіх українських земель. Заховуючи свої собі питомі, дрібні й несутєві ріжниці, стають до спільного фронту на грунті цеї „всеукраїнської плятформи“ окрім УНДО ще й радикали (УСРП), петлюрівці („Українська Нива“), праві елєменти давної УСДП, УХО, Васильчуківський Сель-Союз і УНС (хлібоїди). Метою цього широкого всеукраїнського буржуазного табору **є дійти до порозуміння з фашизмом, щоби спільно з ним розбивати єдиний західньо-український селянсько-робітничий фронт та підготовитися до виступу проти Радянської України.**

Оборона щоденних інтересів західно-українських трудящих мас як і їхніх найдальше йдучих стремлінь вимагають єдности селянсько-робітничого фронту. Річ ясна, що ця єдність **у кожній ситуації** являється основною передумо-

вою успішної боротьби трудящих мас за їх соціяльне й національне визволення. Тим більш за теперішньої ситуації, як у цілій Польщі так і зокрема на західно-українських землях, ця **єдність являється безумовним домаганням усіх свідомих селян і робітників.**

Виразом необхідности такої єдности селянсько-робітничого руху на західно-українських землях було обєднання в жовтні 1926 двох селянсько-робітничих груп Сель-Союзу й Народної Волі в одну партію Сель-Роб. На жаль, ця частина сельробівських провідників (Вальніцький, Заяць, Пелехатий), що належала була до колишньої групи Народної Волі, не доцінювала як слід ваги єдности селянсько-робіт. руху, доказом чого є розлам у Сель-Робі, довершений народовольцями у вересні ц. р. Замість того, щоби направити цей легкодушний й безвідповідальний крок, замість того, щоби визнати свою помилку й негайно приступити до ліквідації розламу, — ця розламова група ще більш поглиблює організаційно розлам, створюючи окрему партію під назвою Сель-Роб-Лівиця та ведучи у свойому розламовому органі „Сель-Роб“ кампанію наклепів проти всіх західно-українських селянських і робітничих організацій та їхніх пресових органів. Тому — в теперішній ситуації зміцнення фашизму, консолідації буржуазного ундо-петлюрівського табору у всеукраїнському маштабі а також супроти актуальної загрози імперіялістичного походу проти Радянського Союзу — цей розлам у Сель-Робі, викликаний групою народовольців, являється тяжким ударом по єдиному селянсько-робітничому фронті, що обєктивно йде тільки в користь фашизму й ундо-петлюрівщини.

Одначе ще перед розламом, в процесі діяльности Сель-Робу, поповнив був Сель-Роб цілу низку опортуністичних і націоналістичних помилок, що розминалися з правильною соціялістичною лінією, яку в даних справах повинен був зайняти Сель-Роб. Виновками цих помилок були обидві сель-робівські групи, і колишні сель-союзники і народовольці, хоча кожна з цих груп мала свої, для себе окремі помилки.

На рахунок колишніх сельсоюзників треба записати такі помилки: участь посла Маківки у спільній конференції зі соціял-угодовцями національних меншостий, участь посла Козицького у церковному зїзді, підписання сельробівськими послами спільного з ППС протесту проти пресового закону та несвоєчасний вихід посольської фракції Сель-Робу з Українського Парламентарного Клубу. Одначе ця частина Ц. К. Сель-Робу, що вийшла була з колишньої групи Сель-Союзу і була виновником цих опортуністичних і націоналістичних помилок, ще перед розламом усвідомила

була собі свої помилки, визнала їх і **ще перед розламом** прийняла була заходи для ліквідації їх (напятнування участи тов. Козицького в церковному зїзді та уступлення його з Ц. К. Сель-Робу, вихід посольської фракції Сель-Робу з Українського Парламентарного Клубу дня 2-го вересня). Ц. К. Сель-Робу стоїть на становищі, що в процесі діяльности є неминучі ці чи інші помилки, та що шлях до дійсно соціялістичних позицій Сель-Робу веде через явне визнання зроблених помилок, через безоглядну критику їх та виправлення їх у дальшій роботі. Тому за вповні свідомою ініціятивою з боку Ц. К. Сель-Робу, були вище приведені помилки осуджені ще раз Краєвою Конференцією партійного активу та на сторінках центрального партійного органу „Наше Слово“.

Визнаючи ще раз свої помилки й ще раз якнайрішучіше осуджуючи їх, одночасно з тим Ц. К. Сель-Робу стверджує, що група колишніх народовольців, ще за свого побуту у спільному Центральному Комітеті, поповнила була зі свого боку цілу низку цій групі питомих опортуністичних і націоналістичних помилок. Такими помилками були: зволікання з приступленням до робітниче-селянського блоку підчас виборів до міських і громадських рад, нерішучість у боротьбі з „Обществом Качковського“, промовчування клича самоозначення, неясний й нерішучий підход до національного питання, що проявлявся у народовольців у трактуванні національного питання яко „складної проблеми“. Це не ясне й не рішуче ставлення національного питання, яко відбитка ще невповні пережитого москвофільського минулого, обезсилює групу колишніх народовольців у боротьбі зі спекуляцією ундо-петлюрівського табору на національних почуваннях українських трудящих мас. Тільки рішучий розрив з минулими традиціями та ясне ставлення національного питання в площині дійсно соціялістичної розвязки можуть дати колишнім народовольцям певну зброю для успішної боротьби з ундо-петлюрівщиною.

Одначе цих усіх своїх опортуністичних і націоналістичних помилок група народовольців ще до тепер не визнала й не осудила їх. Мало того, ця група зробила ще дальший грубий промах, розбиваючи своїм розламом єдність Сель-Робу і поглиблюючи розлам до партійних низів. Для виправдання свого розламового кроку, група народовольців заслоняється опортуністичними й націоналістичними помилками тої частини провідників Сель-Робу, що прийшли були зі Сель-Союзу.

Ц. К. Сель-Робу з цілою рішучістю стверджує, що ці **помилки не могли бути й в дійсності не були приводом до**

розламу, бо розлам був довершений не тоді, коли поповнювались ці помилки, лише тоді, коли Центральний Комітет усвідомив був собі ці помилки та став на шлях їх ліквідації. Натомість Ц. К. Сель-Робу стверджує, що дійсною причиною, задля якої народовольці не завагалися розбивати селянсько-робітничу єдність, — це були заходи більшости Ц. К. Сель-Робу сконсолідувати партію через ліквідацію ідеологічних залишків і організаційних відрубностий Сель-Союзу й Народної Волі, колишніх складових частин, з яких повстав був Сель-Роб. Кроком до такої консолідації партії була постанова Центрального Комітету ліквідувати газети „Воля Народа“ й „Наше Життя“, яко партійні органи колишніх народовольців і сель-союзників, а замість них гуртувати зєдинену партію Сель-Роб довкола центрального органу „Наше Слово“ та в цьому органі виковувати справжню соціялістичну ідеологію, очищену від усяких опортуністичних і націоналістичних ухилів колишніх народовольців і сель-союзників. Тому розлам, викликаний народовольцями та виправдування його поповненими через сельсоюзників помилками ще довго перед розламом, являється лише спробою замаскувати боротьбу народовольців проти консолідації Сель-Робу та селянсько-робітничого фронту.

Центральний Комітет Сель-Робу, який завжди непохитно стояв на грунті єдности Сель-Робу та єдности селянсько-робітничого руху, звертається оцим до групи Сель-Роб-Лівиця зі закликом припинити розєднання селянсько-робітничого фронту та ліквідувати розлам в Сель-Робі, викликаний групою колишніх народовольців.

Одначе з уваги на те, що Сель-Роб-Лівиця перенесла вже розлам до самих партійних низів, Ц. К. Сель-Робу вважає, що розлам може бути остаточно ліквідований лише партійним конгресом, скликаним спільно Сель-Робом і Сель-Роб-Лівицею. Передумовою тимчасової ліквідації розламу та скликання спільного партійного конгресу, може бути виконання з боку Сель-Роб-Лівиці таких домагань:

1. відкликання розламової заяви, поміщеної у „Волі Народа“ від 11. вересня ц. р.,

2. осудження розламу, яко розбиття єдиного селянсько-робітничого фронту,

3. осудження опортуністичних і націоналістичних помилок, поповнених колишніми народовольцями підчас їхнього побуту у спільному Ц. К. Сель-Робу,

4. припинення всякої дальшої розламової діяльности,

5. відкликання закидів проти всеї селянсько-робітничої преси,

6. сконцентрування всього удару на ундо-петлюрівському таборі та його угодових затіях з фашизмом,

7. стати разом з нами до спільної боротьби:

За єдність селянсько-робітничого фронту,

За єдиний Сель-Роб з єдиним керовництвом.

Львів, 19-го грудня 1927.

Центральний Комітет Українського Соціялістичного Селянсько-Робітничого Обєднання (Сель-Роб).

ЗА ЄДНІСТЬ СЕЛЬ-РОБА.

(Наше Слово 11.XII. 1927.)

Робітниче-селянські маси захід.-укр. земель прекрасно здають собі справу з того, до якого калібру належить „соціялізм“ воленародівської трійці, та до якої пристані пливе їх розкольницький корабель. В своїх ухвалах та протестах, що напливають із усіх кінців зах.-українських земель, із всіх місцевостей, де тільки Сель-Роб поширив свою організаційну сітку, вони рішуче напятновують воленародівський розлам, як крок вимірений проти їх класових інтересів, як крок, який ллє воду на млин УНДО і фашизму, та в сучасний мент напружених міжнародніх відносин являється крайне шкідливим та злочинним явищем.

Засліплена в своїх розламових „подвигах“ воленародівська трійця вважає своїм „соціялістичним“ обовязком не числитись з інтересами та волею мас. Як питання всіх питань вона виставляє рятування своїх старих традицій, свого минулого. Вона не обмежується розламом в **верхах,** але вилазить зі шкіри, щоби цей розлам перенести в **низи.** Зноваж, коли ці низи не виявляють довіря до вартости воленародівського „соціялізму“, — непорочна трійця хапається як найбільш негідних засобів боротьби. Замість того, щоби скерувати свій удар на фашистівсько-ундівський табор, вона майже всю свою увагу посвячує одній темі, а іменно брехні, лайці і нападам на робітниче-селянську пресу на західно-україн. землях, шельмуванню Сель-Роба „соціял-петлюрівством“, діскредитованню окремих сельробівських діячів і т. д., збираючи проти них всякі базарні „слюбні аргументи“, в роді „дописів“ зі Станиславова.

Нам звичайно не має ніякого діла до слюбної метрики Вальницького і С-ки. Хай заглядає в цю метрику той, хто взагалі не має ніяких аргументів для оборони своїх „основних правд“. Натомість нас обходить **політичний** бік справи. Нас обходить це, що непорочна трійця своїми методами діскредитування робітниче-селянських діячів **зливається обєктивно з методами фашизму,** який, головно

зараз, на передодні виборів, підроблює всякі „уголовні" провини робітничим діячам, щоби в цей спосіб дискредитувати весь визвольний робітниче-селянський рух.

Гарний „соціялізм", — чудова „соціялістична" тактика, — вона здається не потрібує вже кращої реклами, як ту, яку їй робить сама „соціялістична" трійця.

Вимірявши головне вістря своєї розкольницької роботи проти єдности працюючих мас, воленародівські верховоди не від того, щоби тут і там заговорити про т. зв. „єдність" приміром в справі допомогової акції потерпівшим від повіні. Однак дивна ця їх „єдність" при факті розламу, скликання розкольницької т. зв. „конференції", при існуванню розкольницької роботи та всяких наклепів і брехні. Про таку „єдність" звичайно говорять як про фразу, призначену на зовнішний експорт, — як про звичайний політичний маневр.

Дуже помиляється воленародівська трійця, що єдність „Сель-Роба" мала би наступити в результаті його скочення до „ідейних позицій" **їхнього** „соціялізму".

На шляху своєї консолідації Сель-Роб ішов шляхом боротьби проти всяких окремих ,соціялізмів", — чи то в виді участи Козицького на церковному зїзді, чи то в виді воленародівських розколів та спроб під фірмою „Сель-Роб-Лівиці" продовжувать свої старі, далеко не соціялістичні традиції. По тому шляху Сель-Роб безумовно піде далі. Остаточна консолідація наступить доперва тоді, коли він забезпечить себе проти всяких націоналістичних уклонів окремих керовників, проти всяких воленародівських рецидивів в бік їх минулого, коли він зліквідує всякі окремі „соціялізми" воленародівського толку. Третьої можливости, в дальшому розвитку Сель-Роба та в забезпеченні його єдности, немає і бути не може.

Воленародівці, коли вони говорять про єдність, мусять при цьому затямити собі одну і дуже просту річ: звичайною фразою є всяка єдність, коли не заперестати шкідливої розкольницької роботи, не порвати в корени спроб діскредитації робітниче-селянського руху при помочи наклепів і сплетень, коли ділом не показати тієї охоти і щирости до єдности. А це значить, що неодмінним услівям єдности мусить бути **напятнування розламу, як кроку, що ллє воду на млин ундо-фашизму,** рішуче зірвання зі всякого рода псевдосоціялістичною воленародівською минувшиною та визнання її за таку, що гальмувала визвольну боротьбу зах.-українських працюючих мас.

Західно-українські робітники і селяне своїми ухвалами і протестами жадають єдности Сель-Роба. **Ця єдність наступить не шляхом компромісів із всякого рода пробле-**

матичними „соціялізмами“, але шляхом боротьби за єдину правильну соціялістичну, дійсно сельробівську лінію. Ця єдність наступить, бо її, головно зараз, вимагають напружені міжнародні відносини, усилений наступ фашистівсько-ундівської реакції на працюючий клас, та „всеукраїнські“ затії української контрреволюції.

ЗА ЄДНІСТЬ СЕЛЬ-РОБА.

Понизче подаємо лист Ц. К. Сель-Роба-Лівиці в справі зліквідування розламу, і відповідь Ц. К. Сель-Роба.

До Центрального Комітету Сель-Роб у Львові.

Товариші!

1) У відповідь на декларацію Ц. К. Сель-Роба з дня 19. грудня 1927 заявляємо: В основах селянсько-робітничого руху лежить завдання: Протиставити сконцентрованому наступові обєднаного фронту буржуазії організований фронт селян і робітників. Розєднання сельробівського руху є, на жаль, свідоцтво, що в умовах зах. української дійсности це завдання не є на жаль завершене. Свідомі того стоїмо на становиску, що нашим відвічальним обовязком є стреміти до привернення єдности Сель-Роба на підставах безкомпромісового виконування сель-робівського програму і безкомпромісової боротьби з фашизмом та його агентами.

2) Декларація Ц. К. Сель-Роба з 19. грудня 1927 р. корисно відріжнюється від дотеперішніх всіх виступів в органах Сель-Роба. Вона витримана на загал в діловому тоні, помимо окремих неправдивих та неоправданих закидів. Нема вже в цій декларації тих нестриманих напастий, котрі поглиблювали розлам та йшли виключно на користь наших ворогів. Декларація підносить конечність обєднання обох груп Сель-Роба, вирікається тим самим дотеперішнього становища, немовто Сель-Роб-Лівиця це три спекулянти, генерали без армії. Нема також в декларації закидів, що ми є масковані сторонники єдіної нєдєлімої. Декларація резигнує рівнож з деяких закидів, які попередно були поширювані через Сель-Роб (правицю) — прим. твердження про мниме зірвання нами міжнароднього дня молоді, про те немовто т. Вальницький боронив Васильчука і т. д. Видно, також автори декларації переконалися, що того рода закиди не відповідають дійсности. Витаємо ті моменти в декларації. Вони причинюються до того, що декларація — помимо всего — є кроком вперід на дорозі до обєднання сельробівського руху.

3) Позитивною стороною декларації є осудження помилок б. сель. союзників, як опортуністичних так національ-

лістичних. Декларація правильно обстоює конечність явного признання поповнених помилок та безоглядної їх критики. Декларація не переводить одначе того свого засадничого становища вповні в діло, доказом чого твердження декларації, що та частина Сель-Робу, яка ранійш належала до Сель-Союза, уже перед розламом усвідомила свої помилки. Як відомо, це твердження не відповідає дійсности, бо признання помилок було неповне і частинно під безпосереднім натиском розламу. Також резолюція краєвої конференції Сель-Робу не ліквідувала помилок в цілости, бо оцінювала їх як „тактичні помилки окремих членів Ц. К. Сель-Роба", в той час, коли ті помилки були **засадничі** та суперечні з ідеологією і програмом Сель-Роба, а відвічальність падає не тільки на окремих членів Ц. К., але на цілий провід Сель-Робу, котрий не піддав їх негайній та безоглядній критиці. Пропущення в списі помилок б. сельсоюзників виступу Козицького проти національної політики на Рад. Україні оцінюємо як політичну помилку декларації, тим більше, що цей виступ Козицького був водою на млин ундо-фашизму, який розгорнув власне тоді кампанію клевети проти Радсоюзу та Рад. України.

4) Говорячи про помилки Сель-Союзників, ми далекі від того, щоби — як це пробують вмавляти в нас — твердити, що помилки є тільки по тамтій стороні. Помилкою з нашої сторони було промовчування в ріжних енунціяціях клича самоозначення (пр. в заяві з дня 11. вересня 1927). Помилкове було твердження, що становище в національній справі не належить до засадничих правд соціялізму, бо правильна лінія в національній справі є одною передумовою побіди визвольного руху трудящих мас, а клич самоозначення є неменче важний від клича „земля без викупу", „робітниче-селянського уряду" і т. д. Тенденцію згаданої статті (ч. 8) до поменшування ваги нашого колишнього помилкового становища в нац. справі через підчеркування, що „національна справа, це загалом дуже складна справа", оцінюємо також як нашу помилку. Вже нераз з цілою щирістю ми осудили наше давне помилкове становище в нац. справі. Ми готові признати, що помилки, про котрі в горі згадуємо, свідчать про непереможення до кінця помилкової лінії в нац. справі. Розуміємо цілу вагу нац. справи в нинішніх умовах зах. укр. дійсности та в звязку з тим велику небезпеку всяких помилок в цій ділянці.

Помилки ці не мають одначе нічого спільного з москвофільством, що старалися вмовити в нас органи Сель-Робу (правиці). Москвофільство ми поборювали в ряді статтей і наших виступів та в дальшому тягу ведемо з реакційними залишками москвофільства безпощадну боротьбу.

Звертаючи проти нас закид москвофільства згадані органи сповнили лиху прислугу селянсько-робітничому рухові, бо власне ундо-фашизм намагається відновити боротьбу — „по лінії мазепинства і кацапства“ — боротьбу, якої не дозволять одначе відновити свідомі своїх завдань селянські і робітничі маси.

5) Маємо свідомість того, що розлам в Сель-Робі послабив силу табору селян і робітників та його боротьбу з фашизмом. Енергія, котру в цілости треба було зосереджувати на боротьбі з ворогами розпорошувалася у взаїмній нашій боротьбі і спорах, котрі часто виходили за границі річевої полєміки. Стоїмо на становищі, що особливо в нинішній ситуації необхідно станути на кінець рішучо і щиро на шлях відбудови єдности Сель-Роба на підставах переведення в життя програму безоглядної боротьби з реакцією і націоналізмом, боротьби за роб-селянський уряд, за землю без відшкодовання, за самоозначення поневолених народів.

У виборах до сойму консолідується один фронт фашизму, буржуазії, унда і петлюрівщини. Цьому фронтові необхідно протиставити єдність в рядах визвольного руху трудящих мас.

Пропонуємо вам порозуміння в справі обєднання, відбуття в тій справі конференції обох Ц. К., на котрій булаби опрацьована спільна платформа, ліквідуюча розлам.

Прямуючи до розбудови єдности Сель-Робу, на підставах безкомпромісової сель-робівської лінії, оцінюємо, що першим кроком в цім напрямі буде однозгідна і спільна участь обох груп Сель-Роба у виборах до сойму.

Звертаємось тому до Ц. К. Сель-Роба, зголосити спільну державну листу, виставити спільні окружні листи і загалом вести цілу виборчу акцію однозгідно під проводом обєднаного виборчого Комітету.

Звертаємось з цим до Ц. К. Сель-Роба з предложенням відбути найдальше до 9-го січня ц. р порозумівавчу конференцію представників Ц. К. обох партій.

Висказуємо переконання, що Ц. К. Сель-Роба прийме це наше предложення, бо того вимагає інтерес селянсько-робітничого руху.

Львів, 2. січня 1928.

Центральний Комітет Укр. Сель-Роб Обєднання Сель-Роб-Лівиці.

М. Химчин, в. р. голова Ц. К. **М. Заяць, в. р.** секретар Ц. К.

———

До Українського Селянсько-Робітничого Обєднання Лівиці.

Центральний Комітет Українського Селянсько-Робітничого Соціялістичного Обєднання на свойому засіданні дня 3. І. 1928 розглянувши листа так зв. Сель-Роб-Лівиці зверненого до партії Сель-Роб в справі спільної конференції для ліквідації розламу стверджує слідуюче: Ц. К. Сель-Роба стоїть непохитно, як і раньше, на грунті єдности сель-робівського руху, даючи рішучий відбій всяким спробам соціял-угоди як і ундо-петлюрівщини, які в спілці з польським фашизмом стараються розбивати і деморалізувати єдність працюючих.

Завданням Укр. Сель-Роб Соц. Обєднання є виховувати працюючі маси західно-українських земель в дусі міжнародньої солідарности працюючих і довести до соціяльного і національного визволення працюючих в союзі з пролетаріятом цілої Польщі шляхом класової боротьби. В момент консолідації ундо-петлюрівського табору і його усиленого наступу на селянсько-робітничий фронт, Ц. К. Сель-Роба тим більше стверджує потребу консолідації і єдности селянсько-робітничих мас зах.-українських земель, щоби успішніще повести боротьбу з ундо-фашистівським наступом. Тими мотивами руководячись Ц. К. Сель-Роба, коли виносив декларацію дня 19. грудня 1927, в якій закликає Сель-Роб-Лівицю припинити розкладову роботу, напятнувати свої ошибки і розлам Вальницького, Заяця і Пелехатого, який обєктивно пішов на зустріч скріпленню ундо-фашизму, Ц. К. з жалем констатує, що Сель-Роб-Лівиця сейчас по появі нашої декларації замість привитати нашу ініціятиву в справі ліквідації розламу, признатись до ошибок опортуністичного і націоналістичного характеру і напятнувати розлам, видвигнула дальшим тягом давні ошибки поодиноких членів Ц. К., які в свій час були справлені, мали місце далеко перед розламом і не мали з ним жадного звязку. Для більшої ясности замітити треба, що розламова група ніколи так на засіданнях Ц. К., як і нарадах партійного активу не відкликалась в тих справах до висших партійних інстанцій. Лист Сель-Роб-Лівиці з дня 2. І. 1928 ріжниться від передовиці в газеті „Сель-Роб“ ч. 16. тим, що в згаданій передовиці є далі різкі напади на партію Сель-Роб, і нема згадки про ошибки, а в листі не пятнується як слід ошибок і факту розламу і немає відповіди по суті ні на одну вимогу поставлену в декларації Ц К. Сель-Роба з дня 19. грудня 1927. Ц. К. добачає в тому дальше одобрювання розламу і закривання себе ошибками поодиноких членів Ц. К. зі сторони Сель-Роб-Лівиці, що створює несприятливий грунт для обєднання.

Ц. К. Сель-Роба лишній раз стверджує слідуюче: 1) Що Вальницький, Заяць і Пелехатий були завішені в правах членів тому, що не підчинились постанові Ц. К., не ліквідували газети „Воля Народа“, не передали адрес „В. Н.“ до „Нашого Слова“ і проче, а не за те, (як твердить розламова група),що буцімто вони боролись з ошибками поодиноких членів Ц. К.; 2) що реасумція того завішення наступила по порозумінню з Вальницьким, Заяцем і Пелехатим, які згодились на ліквідацію „Волі Народа“ і „Нашого Життя“, — як знаків ідеологічних і організаційних відрубностей, з тим, що „В. Н.“ перестає виходити сейчас тому, що у Львові виходить „Наше Слово“, а „Н. Ж.“ з кінцем 1927 року, коли на північних землях організується нову газету; 3) що перед оголошенням тої постанови про ліквідацію газет Вальніцький, Заяць і Пелехатий зажадали від Ц. К. Сель-Роба здержатись з публікацією тої постанови; 4) що лиш по опублікуванню висше згаданої постанови Вальніцький, Заяць і Пелехатий зробили розлам.

З висше сказаного Ц. К. Сель-Роба робить вірний й правильний висновок, що причиною розламу була постанова Ц. К. ліквідувати газету „Воля Народа“, а не ошибки поодиноких членів Ц. К.

Лист Сель-Роб-Лівиці з дня 2. І. 1928 носить виразні познаки дальшого закривання правдивих причин розламу ухиляючись від ясних відповідей на вимоги поставлені Ц. К. Сель-Роба в декларації з дня 19. грудня 1927.

З огляду на конечність швидкого ліквідування розламу і в виду консолідації і наступу фашистівського, ундо-петлюрівського табору, Ц. К. Сель-Роба заявляє свою готовість взяти участь в нараді дня 12. І. 1928 з тим однак, що Ц. К. Сель-Роба стоїть на позиціях занятих в своїй декларації з дня 19. грудня 1927, бо лиш ясне і отверте признання своїх ошибок і напятнування розламу може забезпечити партію перед розбивачами партії з нутра.

Центральний Комітет Українського Селянсько-Робітничого Соціялістичного Обєднання (Сель-Роб).

„КОМУНІСТ“ ПРО РОЗЛАМ В „СЕЛЬ-РОБІ“.

Харківський „Комуніст“, орган К. П. б. У. з 13. січня цего року помістив статтю, в якій зясовуючи політичне положення у нас, пише таке про воленародівську трійцю з Валової: Треба ясно, недвозначно і отверто сказати, що розлам Сель-Робу з мотивів, які висунула так звана лівиця, був недопустимий, був кроком, що фактично (дійсно) вів до руйнації позицій трудящих і грав на руку польському фашизмові. Бо всяка, яка б не була авантура, якимиб вона найсо-

ціялістичнішими, найкомуністичнішими фразами не прикривалася, а коли вона йде на фактичне розбиття фронту праці в боротьбі проти капіталу, це є зрада інтересів працюючих. Ми повинні відзначити, що розлам Сель-Робу якраз і спричинився тому, що націоналістичні кола потирали руки, що це збільшувало їх нахабство.

Безумовно серед ватажків Сель-Робу в значній мірі панувало угодівство. Ватажки так званих „воленародовців" пішли на розлам, сподіваючись цим самим довести, що між ними та Сель-Робом істнують принципові розходження. Навіть більш за те, ці люди (воленародовці) взяли собі в манєру обстрілювати КПЗУ в національному питанню. Все це надавало з кожним кроком ватажкам так званої „лівиці" все більш несерйозного і демагогічного характеру, а по друге, — викликало подекуди нездорову критику самої „лівиці" з боку Сель-Робу.

Працюючі маси повинні натиснути, щоб Сель-Роб знову злився і став єдиною організацією. *Це безумовно можливе лише тоді, коли так звана „лівиця" негайно визнає всю помилковість і шкідливість свого кроку перед трудящими масами що до розламу Сель-Робу. Це повинно бути зроблено, цього вимагають інтереси трудящих. В той же час Сель-Роб повинен визнати елементи угодівства, що мали місце в роботі в його окремих ватажків.*

ЗА ЄДНІСТЬ ПРАЦЮЮЧИХ НА ВИБОРЧОМУ ФРОНТІ.

Сконсолідованому фронтові буржуазії, який всякими способами старається розбити єдність працюючих, щоб тим дужче визискувати їх, укр. трудящі маси мусять протиставити єдиний сильно зорганізований селянсько-робітничий фронт в союзі з працюючими цілої Польщі, як передумову соц. і нац. визволення. В своїй боротьбі за частинні домагання можуть працюючі маси осягнути остаточну ціль, себто уряд робітничо-селянський, лиш під проводом сильно зорганізованої партії, якою являється Сель-Роб. В момент, коли ундопетлюрівщина стає до спільного фронту з польським фашизмом, консолідує свої сили проти українських працюючих і проти Рад. України, маючи до помочи всяких соціял-патріотів, як радикали, УПП. Буняк, Ганкевич і прочі, в той час Вальницький Заяць і Пелехатий роблять розлам в Сель-Робі, хотячи тим задати удар в плечі працюючих, як це зробив Васильчук, чим скріпили фронт фашизму і впослідку „лівий" Трильовський. Даючи вивіску „Сель-Роб-Лівиця" і називаючи газету свою „Сель-Роб" Вальницький, Заяць і Пелехатий намагались тим ви-

кликати в масі ілюзії, що правдивою партією Сель-Роб є їхня „партія“, заслонюючи свій розламовий крок поодинокими ошибками членів Ц. К., щоб так викликати баламуцтво у селян і робітників і розбити єдність партії. Вже і перед розламом група Вальницького, Заяця і Пелехатого виказала, що їй ідея єдности визвольного руху є чужою. Цілий час розламова група ставала на перешкоді консолідації Сель-Роба як саботування появи „Нашого Слова“, ліквідації „Волі Народа“, укривання заяви лівиці радикальної з Печеніжина, саботування спільного виборчого блоку до самоврядувань, оборона Васильчука, співпраця з реакційним москальофільством, і прочі; а вже по розламі в цілій наготі виступили як союзники ундофашизму. Ніколи Вальницький, Заяць і Пелехатий так заїло не виступали проти староруської реакції, чи Унда, як проти робітничо-селянської преси, наклепи на Головний Роб-Сель Комітет і проче.

Ц. К. „Сель-Роба“ своєю декларацією з дня 19 грудня завізвав припинити розламову роботу, на що розламова група у своїм органі „Сель-Роб“ відповіла дальшою лайкою („Сель-Роб“ з дня 8.І. 1928.) Вислідом нашої декларації була нарада 12 січня, на якій Ц. К. Сель-Роб лишній раз переконався, що розламова трійця не здатна є зробити крутий поворот і направити помилки, а навпаки виказала лиш охоту на мандати. На другій нараді з т. зв. Сель-Роб-Лівицею 18 і 19 січня не дійшло рівнож до згоди, на якій наші делегати висували спільний виборчий блок, виключаючи розламову трійцю, доки вона не осудить свого розламу, бо Вальницький далі боронив своєї непомильности, оправдуючи розлам. І так розламова група буде далі ширити баламуцтво серед працюючих, на що вже має нову вивіску (бо перша не дописала), а іменно „єдність“ Сель-Робу, як це виказалось в Тернопільщині, де Сель-Роб-Лівиця збирала підписи на виборчу лісту і дурила селян, що вона вже приєдналась до Сель-Роба.

Ц. К. констатує:

1) Що розламова група Вальницького, Заяця і Пелехатого ужила назви своєї газети „Сель-Роб“ і додала до назви своєї „партії“ Лівиця з метою поширення баламуцтва серед партійних рядів.

2) Що в момент виборів переконавшись, що не здурили партійних мас назвою „Лівиця“, висувають нову назву на виборчих лістах „єдність“ Сель-Робу і ширять баламуцтво, що вони зєднались з Сель-Робом (Тернопіль).

3) Що в моменті скріпленого наступу польського фашизму і консолідації націоналістичного ундопетлюрів-

ського табору находить собі союзника в розламовій групі, так як Вальницький, Заяць і Пелехатий з одного боку намагаючись розбити єдність працюючих, з другого боку уживаючи революційних фраз, дискредитують визвольний рух українських селянсько-робітничих мас, стараючись повести боротьбу по лінії москальофільства і українства, що є сприяючим для зросту українського націоналізму, як найбільш небезпечною на нашім терені.

4) Що Ц. К. „Сель-Роба" виказав найбільш доброї волі в ліквідації розламу і давав можність розламовій групі повернути на правильний шлях.

5) Ц. К. завзиває партійні маси, які ще йдуть за так зв. Сель-Роб-Лівицею вступати до Укр. Сел. Роб. Соц. Обєд. до спільної виборчої акції і проти волі розбивачів селянсько-робітничого фронту Вальницького, Заяця і Пелехатого. **Ц. К. Сель-Роба.**

20 січня 1928.

КОМУНІКАТ.

Дня 18 і 19 І. відбулась конференція Сель-Роба, ППС-Лівиці і так зв. Сель-Роб-Лівиці в справі створення спільного виборчого блоку. Делегати Ц. К. Сель-Робу заявили свою однозгідність з виборчою платформою, яку предложили ППС-Лівиця і свою готовість приступлення до виборчого блоку рівнож і з Сель-Роб-Лівицею, виключаючи розламовців Вальницького, Заяця і Пелехатого, поки вони не напятнують свойого розламового кроку і не відкличуть наклепів на робітниче-селянську пресу. Вальницький заявив в імени ППС-Лівиці і Сель-Роб-Лівиці, що на наше предложення відносно розламової групи не погоджуються і конференцію зірвали. Ц. К. Сель-Роб констатує, що в комунікаті випущенім ППС-Лівицею і так зв. Сель-Роб-Лівицею, де є сказано, що Сель-Роб не приняв предложення ППС-Лівиці, що це не є згідне з правдою, бо Ц. К. Сель-Роба вповні погоджувався і на платформу і на блок виборчий, лиш представники ППС-Лівиці обстоювали випущення спільної заяви Сель-Роб і так зв. Сель-Роб-Лівиці, якаб оправдувала розлам Вальницького, Заяця і Пелехатого. Ц. К. Сель-Роба подає до відома, що далі стоїть на становищі єдности Сель-Роба і єдности визвольного робітничо-селянського фронту, чим дав доказ в акції виборчій до громадських самоврядувань, в акції голодовій, де Сель-Роб йшов спільно з робітничою Лівицею і з ППС-Лівицею, бо лиш тоді можна успішно боротись так з фашизмом і ундо-

петлюрівщиною, як і з розбивачами в роді Вальницьких, Заяців і Пелехатих.

Хай живе уряд робітничо-селянський!

Хай живе єдність працюючого фронту!

Проч з соціялспекулянтськими розбивачами!

Ц. К. Сель-Роба.

ЗА ЄДНІСТЬ СЕЛЬ-РОБА ПОНАД ГОЛОВИ РОЗБИВАЧІВ.

Воленародівський саботаж обєднання Сель-Роба.

(„Світло“ з 31. I. 1928).

В газеті „Наше Слово“ (з 25. XII. 1927 р.) появився комунікат Центр. Комітету Сель-Роба, котрий — піддаючи критиці націоналістично-опортуністичні блуди, що їх допустились окремі сельробівські керовники, як б. Сель-Союза (Козицький, Пастернак і др.), так і б. „Волі Народа“ (Заяць, Вальніцький, Пелехатий) стоїть на становищі негайного обєднання Сель-Роба та завзиває до заперестання розкольницької роботи воленародівської трійці, до „сконцентрування усего удару на ундо-петлюрівському таборі та його угодових затіях з фашизмом“. Тим самим Ц. К. Сель-Роба ясно підкреслив, що тільки шлях рішучого відстоювання дійсно соціялістичної лінії, шлях рішучої боротьби з всякими опортуністично-націоналістичними збоченнями — є шляхом росту і скріплення Сель-Роба та його успішної боротьби з ундо-петлюрівською реакцією.

У відповіди на цей комунікат Ц. К. Сель-Роба — воленародівські розкольники в свойому органі „Сельроб“ (ч. 16 з 8. I. 1928) помістили статтю п. з. „За ліквідацію розламу в Сель-Робі“, — статтю, яка — висловлюючись мягко — **саботує** обєднання Сель-Роба. Заслонюючись надалі маскою „лівих“, та стараючись засліпить очі масам своїм лжеінтернаціоналізмом, „непорочна трійця“ оправдує свій розлам, що лиє воду на млин ундо-фашизму, замовчує надалі свої націоналістично-опортуністичні помилки, які своє джерело мають в тій ідеології, що десятками літ була виварювана в москвофільському кітлі. Вона вкінці пропонує таке „обєднання“, в якому весь Сель-Роб мавби скотитись до „ідейних позицій“ воленародівського націоналізму, і загубивши свою соціялістичну лінію, відчинивби широко двері для українського націоналізму, цеї найбільш серіозної небезпеки для сельробівського руху.

„Ріжниця“, яка заходить між першою відповіддю (стаття в органі „Сельроб“) непорочної трійці на обєднавчий комунікат Ц. К. Сель-Роба, — а її другою відповіддю

(комунікат воленародівського „Ц. К.“) є хиба та, що за 24 год., які відділюють ці відповіди, на вулиці Валовій зайшла нова метаморфоза в тактиці розбивання Сель-Роба, та місто явного саботажу обєднання (стаття) наступив більш скритий і замаскований саботаж обєднання (комунікат). Але тенденції воленародівських ватажків остали одні і ті самі: обєднюйтесь сельроби на платформі воленародівського „соціялізму“, до якого ми признавались, коли ще не було шумсківських „Світла“ і „Культури“, коли ми ще „во всю“ працювали во славу і хвалу „єдіноі неділімої“.

Ми не будемо повторювати в зайвий раз нашого становища що до сельробівського спору. Воно доволі ясно виявлена вже в наших основних статтях, як в „Світлі“, так і в „Культурі“.

Тут перш усього треба заняти ясне становище до воленародівського лжеінтернаціоналізму, який є прикриттям її глибокого націоналізму старо-москвофільского толку. І коли в сельробівському спорі, після того, як давні цареславці а нинішні спекулянти на питанню „шумскізму“ (тут скривається основна причина їх розламу) повели кампанію брехні і тровлі проти єдиної на з.-українських землях кузні дійсно марксівської ідеології, якою є „Світло“ і „Культура“, — ми своїм пролетарським обовязком вважали і вважаємо виявити справжні **причини** нового воленародівського „Ужасу на Руси“, — то не тому, що їх невіджитий до кінця москвофілізм є найбільш серіозною загрозою на зах. укр. землях. В сучасних умовинах класової боротьби на зах. укр. землях, в умовинах існування української соціялістичної радянської держави, — старий москвофілізм з неминучою конечністю клониться до впадку, які метаморфози він ще не переживавби. Доказом цього є і сама група Волі Народа, яка до війни попирала „єдіну неділіму“, в часі українсько-польської війни обстоювала права неіснуючого в Галичині руського народу, а після війни видавала „Жизнь“ на руській мові і „Волю Народа“ на „хахлацькому наріччю“, обстоювала теорію двох націй в одній ікстій нації, — і в решті-решт мусіла „українізуватись“, залишивши за собою право промовчування національного питання в імя його „складности і практичности“.

Ми звернули **вістря своєї критики проти Волі Народа тому,** що її спекуляція на питанню „шумскізму“ — в виді розламу Сель-Роба, її спроби оборони свого передвоєнного „соціялізму“ **проти** соціялізму, репрезентованого „Світлом“ і „Культурою“ — були незбитим доказом нової метаморфози москвофільства, яке треба виявити масам, а не піддержувати його, бо така піддержка в неминучому наслідку розбиває Сель-Роб і усилює те, що в ньому найбільш

небезпечне — **усилює збочення в бік українського націоналізму.** Наша теза, єдино-правильна теза, була і остає на дальше, а це те, що не попиранням москвофільства Вальницького можна бити націоналістичні помилки Козицького, можна консолідувати Сель-Роб, — але це можна зробити тільки ясним відстоюванням **нашої дійсно соціялістичної лінії.** Третьої можливости немає, третя можливість веде тільки до **капітуляції** в боротьбі з ундо-петлюрівською реакцією.

Обєктивно на шлях такої капітуляції вступили всі ті, котрі оправдують воленародівський розлам, стоять на становищі признання б. групи Волі Народа за „ліву", а її помилки зводять до „боротьби за слушну мету неслушними методами".

Тут перш усього треба згадати виступ посла **Сохацького,** — виступ, що в наглядний спосіб оправдує воленародівський розлам. Бо місто напятнувати націоналістично-опортуністичні блуди, що їх поповнили окремі керовники Сель-Роба з воленародівцями включно (справа Васильчука, спроба розбиття робітниче-селянського блоку в часі комунальних виборів, справа українського клюбу, реакційних обществ Качковського і т. д.), — посол Сохацький в своїй „обєктивности" не то що не бачить за воленародівцями ніяких блудів, але оцінює він розлам як крок, що був „природною реакцією на опортунізми Сель-Союза".

> „В звязку з великими націоналістичними помилками — заявляє він — що їх робила його (себто Сель-Роба) керовнича група, яка належала раніщ до т. зв. Селянського Союза, — частина членів Сель-Робу, що раніщ належали до партії Народна Воля, утворили нову організацію під назвою Сель-Роб-Лівиця".

В тому самому дусі і написана стаття, що появилась в органі ППС-лівиці „Робоцяж" (з 8. I. 1928 р.) п. заг. „О єдносьць Сель-Роба". Правильно відмітивши ряд націоналістично-опортуністичних блудів, що їх поповнили окремі сельробівські керовники, „Робоцяж" в той-же час вибілює Волю Народа та ввесь час плентається в хвості її лжесоціялізму, її крутійського „інтернаціоналізму".

> „Тоді — читаємо ми — коли частина провідників Сель-Роба проявляла дуже малу відпорність супроти українського націоналізму, друга група сельробівських вождів — б. воленародівці — поповнила **протилежну** помилку, а іменно в недоціненню національного питання на українських землях".

Тяжко зрозуміти цю „діялектику" автора статті в „Робоцяжу" про „протилежний" воленародівський блуд. Бо для всякого, хто по маломальськи орієнтується в західно-

українських проблемах ясно, що воленародівське „недоцінювання“ українського питання має такі самі джерела, що участь деяких керовників Сель-Роба на церковному зїзді, — це є **націоналістичні** джерела. Бо всякому, хто бодай трохи орієнтується в питанні Сель-Роба ясно, що воленародівська теорія про складність і практичність національного питання ніяк не являється без причин, але вона пливе з невіджитого до кінця їх націоналістичного минулого, що хто попирає ті лишки з їх невіджитого націоналістичного минулого, цей скріплює тільки позиції українського націоналізму.

Як посол Сохацький, так і автор статті в „Робоцяжу“ віддає медвежу прислугу справі обєднання Сельробівського руху. Становище, яке вони заняли, є становищем чужим для марксізму, є становищем, що цілковито покривається з дрібнобуржуазним становищем воленародівської трійці і в неминучому наслідку, колиб його придержуватись, веде до капітуляції перед українським націоналізмом. Бо дуже милиться Сохацький, дуже милиться „Робоцяж“, коли думає, що воленародівським „соціялізмом“ може забезпечити Сель-Роб проти збочень в бік українського націоналізму, що під прапором, на якім ще вітає дух Качковського, можна піти в успішний бій з ундо-петлюрівською реакцією, вирвати з під її впливів маси під наш дійсно соціялістичний прапор.

Відповівши на обєднавський комунікат Ц. К. Сель-Роба мовою лайки, демагогії та саботажу обєднання — воленародівські спекулянти остаточно розбили ілюзії що до їх соціялістичної вартости, які ще могли мати денебудь місце в робітниче-селянських рядах. Вони остаточно поставили себе по другому боці робітниче-селянського фронту. Бо з точки зору класових інтересів працюючих мас злочинною річею є розбивати робітниче-селянський фронт, саме в мент імперіялістичних підготувань нових війн, в мент самого усиленого наступу ундо-фашистівської реакції. Бо з точки зору класових інтересів працюючих мас злочинною річю є свої групові амбіції, які є чужі соціялізмові, виставляти вище понад справу обєднання Сель-Роба, злочинною річю є саботувати це обєднання в момент виборчої акції і второвувати шлях ундо-фашистівській реакції. А ці злочини супроти робітниче-селянського руху на зах. укр. землях робила і продовжує далі воленародівська трійця.

Західно-українські працюючі маси — з тієї розкольницької роботи воленародівської трійці — безумовно витягнуть відповідні висновки. Вони створять наново єдність Сель-Роба **понад головами** розбивачів. Вони зліквідують розлам Сель-Роба і зведуть розкольницьку трійку до полі-

тичних банкротів, для яких немає місця в дійсно революційному таборі.

Хай живе єдність Сель-Роба! Геть з розкольниками робітниче-селянського руху, що ллють воду на млин ундо-петлюрівської реакції! — ось кличі, які з цілою силою треба підкреслити в звязку з забезпеченням єдности сельробівського руху, його успішної боротьби з ундо-петлюрівщиною.

„КОМУНІСТ" ПРО РОЗЛАМ У СЕЛЬ-РОБІ.

(„Світло" 31.I. 1928.)

Харківський „Комуніст" центральний орган КП(б)У з 1. січня ц. р. пише:

„Проти цеї (націоналістично-угодової, прим. ред.) деморалізації мігби з успіхом боротися „Сель-Роб". Придатний грунт для боротьби з ундівським угодовством є, але ледве чи буде його використано в такій мірі, в якій це можливо. Розкольники з „Сель-Робу" із „соціялістичної" трійки Вальницький, Пелехатий, Заяць зробили все, щоби можливості ці в великій мірі зменшити. А зараз, розколовши ряди „Сель-Робу" з мотивів своїх групових інтересів, закликають т. зв. „Правицю" до спільної виборчої акції. Незрозуміло, як це воленародівська „Трійця", наробивши непотрібного галасу про угодівство „Правиці" (угодівство в Сель-Робі було і його треба, як це було й до цього часу, поборювати) — зараз приступаючи до виборів під чільним гаслом „боротьба зі всякою угодою", — як ця „трійця" може йти на блок з „угодівським" Сель-Робом. Непослідовність воленародівських ватажків ясна, а ще яснішою стає причина розлому з їх боку і виходом із цього становища може бути тільки заява, що поповнений розлам був авантурним контр-революційним кроком, що несе воду на млин УНДО-фашизму".

ФАКТИ БРЕХНІ І ОБЛУДНОЇ ПОЛІТИКИ НАРОДОВОЛЬЦІВ І п. ДУРДЕЛЛИ.

(Наше Слово з 1.II. 1928.)

Галицькі москвофіли, що грали і грають ролю гальми визвольному руху працюючого українського населення, докладають всіх сил, щоби і на дальше цю свою ролю грати. У своїй політиці послугуються вони тільки брехнею і обманом і стараються всякими способами оплюгавити цю

важку працю, що її веде Українське Соціялістичне Селянсько-Робітниче Обєднання Сель-Роб.

Та ми не боїмося цеї брехні і все розяснимо працюючим мовою фактів і документів і правди, бо знаємо, що тільки цим способом селяне і робітники зуміють відперти цей божевільний атак розламовців з групи бувших москвофілів Вальницького, Заяця, Пелехатого і компанії.

Носяться, мов баба зі ступою, народовольці з паном Михайлом Дурделлою і пробують його іменем заслонювати свою політику, бо знають, що їхні імена вже занадто звісні. Хто є цей Дурделла? Се чоловік, що не знає границь своєї особистої амбіції. Коли обговорювано на засіданні Ц. К. справу ставлення кандидатур, і пропоновано кандидатуру другого тов. Д. так він самовпевнено заявив: „або тов. Д. або я“. А коли присутні заявили, що таке поступовання це витягання ріжних особистих справ з американської діяльности обох названих, і нам не вільно з таких особистих причин вводити сварки, тим Дурделла образився і вийшов. Використали це народовольці як легітимацію свойого українства **і помістили його на першому місці своєї державної лісти** і цим здобули його для підтримання своєї розламової і киринної роботи. Хитрі народовольці хочуть до дна використати амбітність цего пана і видає він з їхнього поручення одноднівку зі закликом йти за створеною народовольцями новою фірмою „Єдність Сель-Роба“, та має замір приступити до видавання нової газети, щоби під цею фалшивою фірмою допомагати нашим москвофілам продовжати далі ганебну розламову роботу.

Такою самою брехнею і обманом являється і твердження народовольців, що вони хочуть єдности, і що Ц. К. Сель-Роба не допустив до зєднання одноцілого виборчого фронту з ППС-Лівицею і так званою Сель-Роб-Лівицею. Цю угоду розбили народовольці, що не хотіли підпорядкувати свої особисті амбіції та свою розламову роботу спільному інтересови працюючих і розбили створення одноцілого фронту праці. На доказ наводимо заяву, яку на спільній нараді дав Ц. К. Сель-Роба присутним представникам:

У відповідь на пропозиції Ц. К. ППС-Лівиці в справі створення спільного виборчого блоку ППС-Лівиці, Сель-Роб і Сель-Роб-Лівиці, Ц. К. Сель-Роба заявляє, що він годиться на створення виборчого блоку з ППС-Лівицею, не маючи ніяких застережень до висуненої платформи, бо вона є рівнож нашою платформою; заразом Ц. К. Сель-Роба годиться на блок з Сель-Роб-Лівицею, не беручи в рахубу розламової групи до того часу, доки вона не напятнує

окремою декларацією свойого розламу і блудів, що зазначені в декларації Ц. К. Сель-Роба з 19. грудня 1927 р.

Рівнож Ц. К. Сель-Роба годиться на спільну декларацію з Сель-Роб-Лівицею, але по випущенню вище зга-даної декларації напятнованням розламу й засадничих блудів.

Львів, дня 19. січня 1928 р.

Чучмай, Крайківський.

Хтож тут не хотів зєднання? Хто ставить свої амбіції вище зєднання, які капральські вимоги ставить Ц. К. Сель-Роба — як пише пан Дурделла у своїй однодніівці. Чи напятновання і заперестання розламової роботи та признання шкідливих блудів це капральське становище, чи признання шкідливости розламової роботи при самому обєднанню це „накинення умовин не до приняття для Сель-Роб-Лівиці"? Хто продовжує дальше розламову роботу, що йде на руку фашизмові? Облудою і брехнею далеко не зайдете панове народовольці. Селяне та робітники осудять злочинну роботу з русотяпськими залишками народовольських вождів в роді панів Вальницьких, Заяців, Пелехатих та їхніх наймитів Дурделлів.

Розібємо ми і другу брехню, яку безлично розповсюднюють народовольці, немовби то Ц. К. Сель-Роба йшов на угоду з Бундом. Наведемо відповідь нашої партії партії Бунду у Варшаві і ця відповідь наглядно покаже селянам і робітникам, якими підлими брехнями воюють народовольці в своїй газеті Сель-Роб, щоби тільки оправдати свою розламову роботу.

Відповідь вислана до „Бунду" звучить:

Центральний Комітет Українського Селянсько-Робітничого Соціялістичного Обєднання на Ваше листовне запрошення з дня 6. грудня 1927 р., щоби ми разом з „Бундом" і ин. створили „великий соціялістичний виборчий блок" відповідає відмовно.

„Бунд" ми уважаємо організацією меншевицько-реформістичною, а не соціялістичною. Нічим ніде „Бунд" не відграничив себе від меншевизму, а його політична лінія та тактика, його неустання боротьба проти жидівських і инших партій, ставить його на рівні з ППС, з УСРП і иншими подібними організаціями, фактичними помічниками фашизму".

„Виборча боротьба справжній соціялістичній партії має послужити на це, щоби перед масами демаскувати усіх ворогів трудящих, як буржуазію, так і всяких соціял-угодовців. „Бунд" лучиться також з ППС у виборах. Це мо-

глоб помогти до здобуття мандатів, але не до освідомлення і організовання трудящих мас до боротьби проти фашизму, проти імперіялістичної війни, за робітничо-селянський уряд. З пропозиції „Бунду“, що до виборчого блоку з ППС, з УСРП, з Сель-Союзом, видно ясно, що „Бунд“ наставлений в першій мірі на мандати, а не на класове освідомлення трудящих у виборчій боротьбі. Це ніщо инше, як меншевицький реформізм“.

„Ми віримо, що й ті жидівські трудящі, які ще досі даються обманювати соціял-угодовій ідеології провідників „Бунду“ вспіють, скоро отрястися з впливу цеї ідеології, та станугь на шляху свідомої боротьби за соціяльне і національне визволення разом з усім революційним пролетаріятом села і міста Польщі, та всіх инших капіталістичних країв“. **Ц. К. Сель-Роба: Чучмай, Крайківський.**

Читайте товариші і відповіджте народовольським „лівим“, як виглядає угода з „Бундом“. Скажіть цим панам, що такою брехнею недалеко заїдуть. А народовольський інформатор пан Дурделла свідомо пускає цю плюгаву брехню, бо ніхто инший, тільки він дістав був припоручення надрукувати в „Нашому Слові“ цю відповідь „Бундові“ дня 12.І. 1928 р. на адресу Єрліха, ч. рецепісу 299/23, та п. Дурделла з розмислом цю відповідь не оголосив в „Нашому Слові“, а тепер безлично каже, що ми торгуємось з „Бундом“ за мандати. Треба напятнувати ще одну брехню, яку пустив п. Дурделла у своїй однодніваці „За єдність Сель-Роба“. Пише він: **„створено єдиний виборчий фронт ППС-Лівиці і Сель-Роб-Лівиці. Спільну державну виборчу лісту, на якій є заступлені всі організації, внесено і дальшу виборчу боротьбу будеться вести спільно“.**

І такою безличною брехнею обманює п. Дурделла селян і робітників. Думає він, що люде не читають нічого і повірять, а прецінь і мала дитина знає, що ППС-Лівиця внесла окрему лісту, яка дістала ч. 16, а розламова група народовольців внесла другу лісту, що дістала ч. 19 і на чолі її стоїть пан Дурделла. Заце правдою є, що народовольців підпирають деякі групи людей на нашій землі, що залежить їм на підпиранню розламової діяльности народовольських вождів та розбиттю єдности українських працюючих села і міста.

Брехня, брехня і ще раз брехня те все, що пускає у світ п. Дурделла і його протектори. Протягом одного тижня кинули народовольські вожди таку масу брехні. А пощо? На це, щоби здезорієнтувати працюючих села і міста, брехнею і обманом отуманити їх, розбити їх, а на цьому розбиттю знайти жир для своєї розламової роботи.

Та милитесь ви, пани Вальницькі, Заяці, Пелехаті і ваші помічники Дурделли. Українські селяне і робітники дадуть таку відповідь, на яку заслугуєте.

НОВІ ЗАТІЇ ВОЛЕНАРОДІВСЬКОЇ КЛІКИ.

(„Світло“ з 7. II. 1928).

Розламова воленародівська кліка, що заховалася хитро під назву „Сель-Роб-Лівиця“ допустилася нового ганебного розкольницького акту супроти західно-українського робітниче-селянського фронту.

В момент завзятої передвиборчої боротьби, коли на робітниче-селянські ряди почали валитися один за другим шалені атаки УНДО-фашизму, в момент, коли для відбиття тих атаків потрібна якнайтіснійша єдність і спаяність всіх робітниче-селянських рядів, воленародівські спекулянти з Валової пішли на дальші розбивацькі кроки.

Відкинувши з початку запропоноване їм Центр. Комітетом Сель-Роба обєднання, а відтак поправившися і роблячи (в надзвичайному додатку „Сель-Роба“) паперовий жест, що буцім то і вони не проти обєднання — доложили всіх старань, щоби до такого обєднання не дійшло.

Не маючи найменшого інтересу до того, чи фронт робітників і селян буде спаяний чи розбитий, не маючи найменшої охоти боротися з УНДО-фашизмом, вони спекулюючи на політичній конюнктурі виключно для себе, рішили за всяку ціну навіть шляхом яких-би то не було розбивань робітниче-селянського руху (розбиття виборчого блоку при виборах до громадських рад, розлам в Сель-Робі, своя окрема ліста тепер) зберегти свою стару, москвофільського толку, спекулянтську крамничку, щоби через неї при належній демагогії, матеріяльних засобах і при певному ще здезорієнтуванню мас добитися для себе посольських мандатів. З тією метою зголосила воленародівська кліка свою окрему державну лісту ч. 19.

Знаючи свої „впливи“ в масах і ту ціну, яку мають вони як постійні розбивачі серед працюючих мас, воленародівські махери не відважилися ставити справи ясно, пішли на обман. На чоло лісти висунули якесь сіреньке невідоме нікому, щойно новонабуте десь певно для воленародівської „ідеї“ дурдело, щоби за плечима тих дурдел скріпити і перешварцувати вже справжніх своїх тузів Вальницького, Заяця і др., що в наслідок своєї розкольницької роботи не мають ніякого довіря у працюючих мас.

Дальше, щоби не робити навіть натяку, що тут справа зі славетною т. зв. „Сель-Роб-Лівицею“ і щоби створювати

ілюзії, що тут нове щось, щось таке, що бореться і йде до обєднання сельробівських мас, воленародівські шарлятани підшилися під назву „Єдности Сель-Роба“, охрещуючи так свою лісту.

Розраховуючи на те, що західно-українські працюючі маси дадуть зловитися на того рода наївний гачок, воленародівські „соціялісти“ дуже помиляються. Кожда робітнича, чи селянська дитина, а не то робітник чи селянин на з.-укр. землях знає, що їхня „єдність“, це ніяка єдність, а нове злочинне розбивання Сель-Робу, а дальше і всего робітниче-селянського фронту, який тепер в особливо важких умовинах борикається в нерівному бою проти фашизму й УНДО.

Дальше, кождому робітникови й селянинови відомо аж надто добре, що воленародівським спекулянтам нема ніякого діла до боротьби і змагань працюючих мас. У них свої цілі на оці. Вони немов призначені вже до розбивання і послаблювання тієї боротьби працюючих.

Воленародівські махери не вагалися ні на хвилину розбити одноцілий робітниче-селянський виборчий блок при громадських виборах, вони, коли ходило їм о збереження своєї воленародівської лавочки не вагалися розколоти Сель-Роб в момент найлютійшого наступу і тровлі УНДО на УСРР, вони вкінці й тепер уникаючи обєднання з легким серцем задля мандатів намагаються розбити загальний робітниче-селянський фронт при виборах до сойму.

Працюючі масси знають все те. І не поможе тут ніяке скривання розбивацьких плянів під облудні назви „єдности“, а розбивачів поза плечі спеціяльно набуваних дурделівських зер.

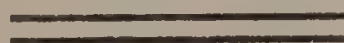
Працюючі маси навіть підшитим і захованим розбивачам зуміють дати належну відповідь.

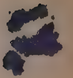
Геть з робітниче-селянських лав!

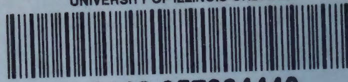
Розбивачам немає місця серед фронту працюючих!

Геть від фабрик, варстатів і мужицьких хат!

Ні одного голосу на розкольницьку лісту воленародівських спекулянтів!

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 057334440